

הסתדרות העובדים הכללית החדשה

בית נבחרי ההסתדרות

ישיבת ועדת בטיחות של בינ"ה

פ ר ו ט ו ק ו ל

ישיבת ועדת בטיחות של בינ"ה

ישיבה מספר 9

תל-אביב, בית הוועד הפועל

יום ראשון, כ' בטבת תשע"ה – 18 בינואר 2015

הקלטה ותכתוב/תמלול:
אבני - שרותי הקלטה בע"מ

טל': 03 - 6127715

פקס: 03 - 6005823

נייד: 054 - 4622434

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

נוכחים:

משה פרנקל, יו"ר
נחום אסד, מזכיר בינ"ה
מיכה גריצמן, חבר
רינה קרן, חברה
ולדי מורג, חבר
ראובן פרי, חבר
מיכאל כוכבי, מוזמן
יצחק בנימין, חבר
זיאד מרג', חבר
יוסף אילוז, חבר
אברהם חטיב, חבר
רפי אליאסי, חבר
עו"ד אלי שקד
עו"ד הדס הר-טל
שלמה קלדרון, חבר
יובל אופטובסקי
יורם ששון, חבר
הרצל יאקה
חיים קובלסקי, חבר
ג'יהאד עקל, חבר

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

סדר יום לישיבת
ועדת בטיחות של בינ"ה

על סדר היום:

1. הרצאת אורח – עו"ד מטעם המוסד לבטיחות וגהות בנושא –
ההשלכות המשפטיות על חוקי העבודה ותאונות עבודה.
2. שונות.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

הרצאת אורח – עו"ד טלי שקד – עו"ד מטעם המוסד לבטיחות וגהות
בנושא- ההשלכות המשפטיות על חוקי העבודה ותאונות עבודה
(סעיף 1 בסדר היום)

משה פרנקל, יו"ר:
 אנחנו פותחים את ישיבת ועדת
 בטיחות וגהות, היום זה 18/1 והוזמנו
 כולם, אני שמח כמה שהגיעו, ואנחנו נמשיך שבפעם הבאה יגיעו כולם
 לכאן.

יש לנו פה אורחים, יש לנו שתי עורכות דין, והן יתנו לנו היום הרצאה
 על כל נושא של בטיחות וגהות, שתבינו מבחינה משפטית איפה אנחנו
 עומדים ומה זה אומר, והעיקר זה למנהלים שמנהלים את הבטיחות
 במפעלים. ואני רוצה שתשמעו את זה ובהמשך יהיה לנו דיון פתוח
 קצת לכמה דקות, שנחום צריך לנסוע ולי יש עוד להגיד לכם הרבה
 דברים, אז אנחנו נשחרר אותם שיסעו, ואנחנו נמשיך את הדיון.

נמצא איתנו גם מ"מ יו"ר ההסתדרות, הוא ממונה היום, כמה שאני
 הבנתי מניסנקורן, שהוא ממונה על כל נושא הזה, נושא בטיחות, והוא
 בעצמו בעל מקצוע בזה, כך שנשמע ממנו כמה מילים, כמה ברכות,
 כמה מילים שיגיד, ובהמשך נעביר את זה לעורכות הדין שהן יוכלו,
 תקבלו את כל הזה. בהמשך אחרי שהם ילכו אנחנו נדבר. בבקשה טלי.

עו"ד טלי שקד:
 אני אעמוד נראה לי יותר טוב, נכון?
 כי אני לא רגילה לשבת בהרצאות.

משה פרנקל, יו"ר:
 איפה שאת רוצה.

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

(התארגנות)

טוב, אז צהריים טובים לכולם,
מצליחים לשמוע עם הקידוחים פה

עו"ד טלי שקד:

בראש שלנו?

אפשר לסגור.

נחום אסד:

טוב, אז צהריים טובים לכולם, תודה
על ההזדמנות שקיבלתי לדבר בפניכם.

עו"ד טלי שקד:

רקע ממש ממש קצרצר, גם נתבקשתי ע"י משה ככה לעשות את זה,
אנחנו קצת נצמצם. ההרצאה שאני נותנת היא בדרך כלל של שעתיים
לפחות, אבל אנחנו נצמצם את לוחות הזמנים, נשתדל לפחות.

אז קודם כל רקע קצרצר, שמי טלי, עו"ד טלי שקד, אני עו"ד כעשרים
שנה, תחום ההתמחות שלי זה בטיחות בכלל, כשזה כרוך בנזקי גוף.
נזקי גוף זה תאונות דרכים, תאונות עבודה, רשלנות רפואית, תאונות
תלמידים בית-ספר, תביעות נגד עיריות, מפגעים, מפגעי רחוב איך
שקוראים לזה, כל התביעות מהסוג הזה.

בנוסף, בשלוש וחצי שנים בערך אחרונות אני משמשת כיועצת
משפטית של ארגון הממונים על הבטיחות בעבודה בישראל, שאני
מניחה שאתם מכירים. מכירים את הנושא?

... כן.

מיכה גליצמן:

עו"ד טלי שקד: אוקי, אז מכוח זה ההתעסקות שלי זה לא רק בתביעות, עצם ייצוג תובעים ונתבעים בנושא של בטיחות בעבודה, אלא גם בפן החקיקתי, אנחנו מתעסקים מול רשויות, מול הכנסת, מול מי שצריך. הפיקוח על העבודה בנושא של בטיחות בעבודה וקידום כל הנושא הזה, חוקים ופסיקה וכל מה שצריך.

ההדרכות האלה, אני קוראת לזה הדרכה, ואני לא קוראת לזה הרצאה by the way, כי אמנם היום אולי זה יהיה קצת שונה, אבל באופן עקרוני את ההדרכה שאני מעבירה אני מעבירה בדרך כלל באמת בקרב מנהלים, ציבור מנהלים במפעלים, בחברות, אם זה חברות ציבוריות, ממשלתיות, משרד ראש הממשלה, בנתב"ג – ברשות שדות התעופה, אל-על, שטראוס, חיפה כימיקלים, עיריית ת"א כמה וכמה פעמים נתתי את ההדרכות האלה.

כי בהדרכה בדרך כלל, אני מעדיפה לקרוא לזה הדרכה ולא הרצאה, כי הרצאה זה סוג של מונולוג שאני אעמוד עכשיו שעה וחצי, שעתיים, שלוש, כמה שיגידו, אדבר, אדבר, אדבר, וכולם ככה יחייכו יפה וישתדלו להיות ערניים. הדרכה לדעתי זה, הרעיון הוא שאני אמורה להדריך אתכם, להעביר לכם את החומר, אתם שואלים שאלות מעולם התוכן שלכם, אמנם כאן זה לא עולם תוכן אחד כי זה בעצם אנשים הטרונגנים ולא הומוגנים ממקום מסוים, אבל עדיין.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

אז כמו שאמרתי ההדרכה הזו מועברת בכל, אני חושבת שהיא must, הדרכה שהיא must, בכל ארגון שמכבד את עצמו, בטח שהמנהלים מכבדים את עצמם וחושבים שהם צריכים לקבל את הידע הזה שקשור לבטיחות בעבודה, ובוודאי ובוודאי ארגון שרואה את הבטיחות כיעד ראשוני מעבר לביצועים הטובים ולהביא את החברה לתוצאות טובות, או את הארגון או את המפעל או whatever את המקום שבו אנחנו עובדים.

התחושה היא, ושוב אני אומרת, מבלי כמובן לפגוע במקום מסוים, מקום עבודה מסוים, המון מקומות שאני מרצה בהם התחושה היא שכאילו אוקי אנחנו מנהלים, יש איש בטיחות כאן, ממונה בטיחות, מחלקת בטיחות, ועדת בטיחות, אני מנהל. סליחה, אני מתעסק ב-, שוב, להביא את החברה לביצועים טובים, להגיע ליעדים, יש לנו איזשהו רשימת יעדים שאנחנו צריכים להגיע אליהם בסוף שנה, בטיחות ממני והלאה, ואם יקרה משהו בוודאי שאני בכלל לא על הכוונת, מה רוצים ממני?

שלמה קלדרון:

הראשון.

עו"ד טלי שקד:

בדיוק. והתשובה היא שזה לא, כי בעיני ביהמ"ש, במיוחד בפן הפלילי, ואת זה אנחנו נראה היום, אתה מנהל, יפה מאוד שאתה מנהל, אבל דבר ראשון זה בטיחות. בטיחות זה מקום ראשון, אנחנו רואים את זה בהמון קמפיינים בטלויזיה שהפיקוח על העבודה ומשרד התמ"ת מה שנקרא, משרד הכלכלה היום, כל מיני קמפיינים שאנחנו שומעים בטלויזיה וברדיו,

עו"ד טלי שקד:

ואם נספיק ניגע בסוף בתקנה החדשה לתוכנית, לניהול תוכנית בטיחות, מישהו מכיר? יודע על מה אני מדברת? תקנה חדשה לניהול תוכנית בטיחות, שהיא גם כן עוד כלי שמשרד התמ"ת, משרד הכלכלה יצר על מנת שכל הארגונים והמפעלים יוכלו בעצם לקדם את הנושא של הבטיחות ולשמור ולהבין שבעצם זה חיי אדם, וזה חשוב, בוא נגיד צריך להיות דרגת חשיבות ראשונה במעלה בכל ארגון קיים.

אז אנחנו נרוץ קדימה, נדבר גם על המנהל, נדבר גם על ממונה הבטיחות ונראה איפה אנחנו עומדים.

אז קודם כל מה זה אחריות, מה זה אחריות משפטית? אנחנו מדברים על אחריות, יש לכם את הכל מולכם פה, בצד ההוא. מהי אחריות משפטית? יש לנו חלוקה לאחריות פלילית ואחריות אזרחית, שמה שיותר מעניין את הנוכחים בהדרכה שמקבלים ממנו, זה צריך יותר לעניין באופן עקרוני זה האחריות הפלילית, ולמה? ואני אתן דוגמה, אני מאמינה מאוד בדוגמאות מהעולם האמיתי ולא ב-, אני אומרת את זה תמיד בהדרכות, וגם אני בתואר הראשון ובתואר השני שלי המרצים, והדס תסכים, יותר מרצים שעמדו וקראו את ספר החוקים מדף אנחנו פשוט נרדמנו, זה לא היה מעניין, כי כולם יכולים לקרוא, כי כולכם אנשים אינטליגנטים, יכולים לקחת ספר חוקים ולקרוא.

הרעיון הוא לא זה, הרעיון הוא להביא דוגמאות, אני חושבת שאני מביאה דוגמאות מעולם המשפט, מבתי המשפט, זה תמיד עובד הכי טוב ומסביר הכי טוב.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

אז בואו ניקח דוגמה,

יצחק בנימין:

המחשה.

עו"ד טלי שקד:

המחשה בתביעה, עובד נפגע בתאונת עבודה, זה הנושא שלנו, עובד נפגע בתאונת עבודה, אני לא מדברת על תאונת עבודה של איזושהי שריטה קטנה באצבע, זה לא איש. עובד נפגע בתאונה קשה או כמובן קטלנית, איזה סוגי תביעות יכולות להיפתח? אז יש לנו את הצד הפלילי ואת הצד האזרחי.

מי זה הצד הפלילי ומי זה הצד האזרחי? הצד הפלילי זה המדינה, אני לא יכולה להגיש תביעה פלילית כנגד משה, כנגד נחום. אני לא יכולה להגיש תביעה פלילית כנגד נחום, זה המדינה באמצעות הפרקליטות מגישה את התביעה הפלילית. הגופים, השמות הם שונים, יש לנו נאשם ומאשימה, זה לא תובע ונתבע כמו בתביעה אזרחית.

(התארגנות)

עו"ד טלי שקד:

אז אמרנו התביעה הפלילית יש לנו את המדינה, נפתחת חקירה קודם כל של המשטרה ושל משרד הפיקוח על העבודה, בד בבד עובדים, בודקים האם יש איזשהו גוף, איזשהו בן אדם, איזשהו נושא מישרה בחברה שניתן להטיל עליו אחריות פלילית, שבגלל המעשים שלו או המחדלים שלו, אנחנו תיכף נראה מה זה מעשה או מחדל,

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד: ניתן לקבוע שהוא אשם באותו, שבגללו נגרם, נגרמה אותה תאונת עבודה, בגלל איזשהו כשל שנגרם, והתביעה הפלילית היא אישית, זאת אומרת הגופים שנתבעים יכולים להיות מהחברה, אם ניקח, בוא לא ננקוב בשמות, החברה, הארגון העצמו, ויורדים לנושא המשרה באופן אישי, זה יכול להיות מבעלים של החברה והמנכ"ל והסמנכ"ל, עד לעובד לצורך העניין. זאת אומרת התביעה הפלילית היא אישית.

לכן כשאני מדברת במקומות,

חיים קובלסקי: ואפשר לבחור את מי שאני רוצה בהיררכיה הזאת?

עו"ד טלי שקד: מי זה אתה יכול לבחור?

חיים קובלסקי: זה שתובע את התביעה הפלילית.

עו"ד טלי שקד: זה בדיוק העניין, זה לא הבן אדם עצמו תובע, זה שנפגע בתאונה,

חיים קובלסקי: זה המדינה.

עו"ד טלי שקד: אלא המדינה. למדינה אין עניין פה של הגוף עצמו בלבד, של החברה עצמה, היא תובעת את כל מי שיכול,

חיים קובלסקי:

הבנתי.

עו"ד טלי שקד:

ראינו את זה באסונות למשל, אסון המכביה, אסון ורסאי, פסטיבל ערד, כל המקומות האלה נתבעו גם בין אם ראש העיר וגם מהנדסים וכל מיני כאלה וכיוצ"ב.

התביעה האזרחית זאת תביעה שהיא בעצם מגיעה בדרך כלל אחרי אותה תביעה פלילית והיא של העובד עצמו. אומר העובד עצמו – אני רוצה להגיש עכשיו תביעה כנגד המעביד שלי, למה? בגין אילו עילות? אנחנו תיכף נראה, כי נפגעת, כי לא נתנו לי ציוד מגן. עבדתי באיזשהו סוג של עבודה, לא נתנו לי ציוד מגן כמו שצריך, לכן נפגעת.

אנחנו רואים פה עכשיו בדיוק ב- live את הדבר הזה, עובדים פה נניח עומד פועל ונופל שלא נדע, כן, קורה משהו והוא אומר לא קיבלתי קסדה, לא קיבלתי, עבדתי בגובה בניגוד לתקנות עבודה בגובה, לא עם עוד בן אדם ולא עם רתמת בטיחות וכו' וכו'. או עובד אומר לא קיבלתי הדרכה ולכן נפגעת. אז כל מיני עילות שכאלה שהעובד תובע.

מה ההבדל בין הפלילי לאזרחי? בפלילי אמרתי שהתביעה היא אישית, כאן המנהלים, נושאי המשרה בחברה, צריכים להיות בוא נגיד יותר בלחץ מהתביעה הפלילית, כי התביעה האזרחית לרוב היא כנגד הגוף עצמו, הארגון, העובד לא יתבע את משה המנהל שלו באופן אישי בתביעה האזרחית,

שלמה קלדרון:

את המנכ"ל הוא יתבע.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד: גם לא את המנכ"ל, הוא לא יתבע באופן אישי.

שלמה קלדרון: את הגוף.

עו"ד טלי שקד: הוא יתבע את הגוף, את החברה, הוא עובד בחברת שטראוס, הוא יתבע את חברת שטראוס. הוא עובד בעיריית ת"א, הוא יתבע את עיריית ת"א, למה? כי היא המעסיקה שלו, היא משלמת את שכרו, ולכן התביעה תהיה כנגד הגוף עצמו. לא תהיה כנגד הבן אדם נושא המשרה. נטל הראיה,

יצחק בנימין: תביעה לפיצויים, נכון?

עו"ד טלי שקד: מה זה?

יצחק בנימין: תביעה אישית זה פיצויים.

יובל אופטובסקי: כן, אזרחית.

עו"ד טלי שקד: כן, באזרחי, אז זה מה שאתם רואים גם בסנקציות, מה שרשום לכם סנקציות. הסנקציה בפלילי יכול להיות קנס, משהו כספי, אבל זה יכול להגיע לכדי מאסר.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:
 לעומת זאת באזרחי אין מאסר,
 באזרחי מסתכם בכסף, לא לזלזל
 בכסף, גם בכסף זה יכול להגיע לסכומים באמת בלתי מבוטלים, אבל
 באזרחי מדובר על כסף, בפלילי זה יכול להגיע עד כדי מאסר.

להגיד לכם שיש המון המון תביעות של תאונות עבודה שמנהלים ישבו
 בכלא? לא.

יובל אופטובסקי: אבל יש.

עו"ד טלי שקד: לא. אבל יש. אנחנו נראה איזושהי
 דוגמה או שתיים, אבל יש.

חבר: אבל למורים יש, זה אקטואלי להיום.

עו"ד טלי שקד: נכון, עם כל הטיולים. אז אמרנו
 שהצדדים לתביעה שונים, נטל הראיה
 שונה, מה זה אומר נטל הראיה? המוציא מחברו עליו הראיה, זה
 המשפט שנאמר בכתובים, זה אומר – שאם אני טוענת שאתה חייב לי
 10,000 שקלים אני צריכה להוכיח את התביעה, לא אתה צריך להוכיח
 ההיפך.

נטל הראיה בגלל שבתביעה הפלילית הסנקציה היא הרבה יותר קשה,
 יש סנקציה של מאסר, מה שאין באזרחי, צריכים להוכיח מעל לכל ספק
 סביר, המדינה צריכה להוכיח שיש לה עילה כלפי אותו נאשם.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד: לעומת התביעה האזרחית שפה אני כתובע שנפגע בתאונת עבודה צריך להוכיח, רק לשכנע את בית משפט שבמאזן ההסתברות מעל 51% שאני, שהמעביד שלי היה אחראי לאותה תאונה שלי.

(מדברים ביחד)

יובל אופטובסקי: ...

משה פרנקל, יו"ר: חבר'ה, לא להפריע, בהמשך יהיו שאלות, תרשמו לכם ובאמת תשאלו בהמשך.

עו"ד טלי שקד: אין לי בעיה.

משה פרנקל, יו"ר: לא, בסדר.

עו"ד טלי שקד: החשיפה הפלילית היא תמיד אישית, זה אמרנו. במדרג של החוקים,

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

עו"ד טלי שקד: במדרג של החקיקה יש לנו את החוקים שהם מעל לכל, מתחת לחוקים יש לנו את התקנות, צווי בטיחות ושיפור ותקנים, מכון התקנים וכו', ונהלי בטיחות פנים ארגוניים.

עו"ד טלי שקד:

אני תמיד מסבירה וחוזרת על הדבר הזה, נהלי בטיחות פנים ארגוניים, הרי לכל ארגון יש נהלים משלו, הנוהל של חברת הייטק לא מתאים לנוהל של חברה תעשייתית או של בית חולים או של מערכת החינוך, יש נהלים שמתאימים לכל ארגון וארגון.

נוהל הבטיחות הזה כל עוד הוא לא סותר איזשהו חוק קיים הוא מחייב לכל דבר ועניין, ומבחינת ביהמ"ש ברגע שהנוהל הזה לא קיים, מבחינת ביהמ"ש הוא נמצא אחראי. ולכן זה דברים שצריכים לזכור. לפעמים אני נשאלת בכל מיני הדרכות – אבל זה לא חוק, לא הפרנו חוק. נכון שלא הפרת חוק, אבל אם יסתבר שאצלך במקום העבודה הנוהל אומר שצריכים נהלי בטיחות מסוג זה וזה, ואתה הפרת ולא נתת לעובד את הנעליים, אתה תמצא אחראי, זאת אומרת יש סיכוי שאתה תמצא אחראי.

אז אם בעבר ראינו שהיתה יותר אחריות של התאגיד, של הארגון, של החברה עצמה לעומת נושא המשרה, שאם הטילו עליו אחריות זה היה ברמות של קנס, היום יותר ויותר בתי המשפט,

(מדברים ביחד)

חיים קובלסקי:

לפי הכסף הזה כי זה כדאי, כי זה כסף ישן.

עו"ד טלי שקד:

יכול להיות.

18.1.2015

נחום אסד:

היא תעדכן את המצגת.

עו"ד טלי שקד:

אנחנו נעדכן, אולי אני אשים דולרים
ויורו.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

נחום אסד:

במקרה נפלת על מישהו שבתקנות
שלו, הוא אספן, איך לשמור על כל

הכספים.

עו"ד טלי שקד:

הבנתי, טוב.

ג'יהאד עקל:

אבל כולם יזכרו את זה עכשיו.

עו"ד טלי שקד:

בדיוק. אז אמרנו שכיום זה יכול
להגיע עד כדי מאסר, אבל כמובן
שאמרתי לפני רגע שזה חריג, זה לא שכל מנהל בכל ארגון, אני באה
לכל מיני חברות ואומרים לי, ממש עוד לפני שאני פותחת את הפה,
באת להפחיד אותנו? אז אני אומרת – לא, לא באתי להפחיד, באתי
להטמיע, ליידע, להסביר, להדריך, לא באתי להפחיד.

אם תעשו את הכל כמו שצריך אז אין לכם ממה לפחד, ובכל מקרה לא
שכל מנהל היום, לא שכל מנהל צריך כבר לחשוש מאזיקים על הידיים,
זה לא הרעיון.

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

איך נדע לעשות מה שצריך?	<u>חיים קובלסקי:</u>
מה זה?	<u>עו"ד טלי שקד:</u>
איך נדע לעשות?	<u>חיים קובלסקי:</u>
הנה ההרצאה.	<u>נחום אסד:</u>
רק התחלנו, רק התחלנו עכשיו שנדע מה צריך לעשות.	<u>עו"ד טלי שקד:</u>
ומי שלא קולט הכל, בעוד שבוע זה יופיע באתר ותוכלו לקרוא את	<u>נחום אסד:</u>
	התמליל שלה.
חמשה עליכ, יפה מאוד.	<u>שלמה קלדרון:</u>
לא, אבל אני אומר מי שלא קלט הכל, יכול לקרוא את זה בזמנו החופשי	<u>נחום אסד:</u>
	מילה במילה.
איפה?	<u>שלמה קלדרון:</u>
באתר של ההסתדרות.	<u>נחום אסד:</u>

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

שלמה קלדרון:

יופי.

ראובן פרי:

ומי שקלט הכל, בשבוע הבא בוחן פתע ללא חומר.

נחום אסד:

אין צורך, אם תכשל יש לך סנקציות.

(צוחקים)

חבר:

לא מאסר.

עו"ד טלי שקד:

אז השאלה היא תמיד שנשאלת, שואלים אותי, גם אני שואלת את זה בהדרכות, למה, סליחה, אני בעצמי מנהל, נפלא וטוב, אבל אני גם עובד שכיר פה בחברה, אז למה צריכים להטיל עלי אחריות? שיטילו אחריות על החברה עצמה כארגון, אבל למה יורדים עלי, זאת אומרת לחיי, כמו שאומרים, ככה אני נשאלת,

חיים קובלסקי:

למה? הוא מקבל האצלת סמכות, אבל מי שהאציל הוא אחראי.

עו"ד טלי שקד:

אוקי, אז שימו לב מה אומר ביהמ"ש באחד מפסקי הדין, ודרך אגב כל מה שאתם תראו כאן ציטוטים זה מפסקי דין אמיתיים, זה לא דברים שאני כתבתי על דעת עצמי.

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

אומר ביהמ"ש – מה הרציונל מאחורי הטלת אחריות על נושא המשרה עצמו? להמריץ את נושא המשרה לנקוט באמצעים נאותים, להבטיח כי יקוימו אמצעי זהירות כדי למנוע ביצוע עבירות במסגרת התאגיד.

מה המשמעות של זה? זה מדי כזה סכמתי, מה המשמעות של זה? אומר ביהמ"ש – הרי מי עושה בטיחות? השם? השם עצמו זה רק title, החברה עצמה זה סתם title, זה שם, אבל מי שעושה את הבטיחות זה אותם אנשים, זה אותם נושאי משרה. כמו שמי שיביא את החברה להישגים טובים זה אותם מנהלים, אותם נושאי משרה בחברה. אז גם אותם נושאי משרה צריכים לדאוג שבחברה ינקטו באמצעי זהירות ובצורה כזאת נצליח בעצם להביא את העובדים שלנו הביתה בשלום.

עוד מפסק דין נוסף – על המעביד לקיים את חובות הבטיחות כי בידו האמצעי. אומר ביהמ"ש – אתה המעביד, אתה המנהל, לך יש את דפוסי ההתנהגות, אתה יודע איך צריך לנהוג. מגיע היום עובד למקום עבודה, הוא לא יודע מה הנהלים, מה מקובל, מה לא מקובל.

אז נכון שיש לך כאן גם ממונה בטיחות ויש לו אחריות, בוודאי שיש לו אחריות, אין ספק, כמו כל נושא משרה אחר, אבל ממונה הבטיחות האחריות שלו גם היא באיזשהו שלב מוגבלת, כי ממונה הבטיחות נותן את אותן הנחיות והדרכות, אבל הוא מוגבל לסמכותם של המנהלים.

אם בא ממונה הבטיחות ואומר למנהלים – חבר'ה, א', ב', ג', ד', זה מה שצריך לעשות כאן, והמנהלים אומרים – טוב נו, תסלחו לי על הזה, אל תבלבל במוח, כאילו אין תקציב עכשיו.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

מה הוא יכול לעשות? הידיים שלו כבולות. אז זה לא שהוא יכול לשבת על זרי הדפנה ולהגיד – אוקי, העברתי עכשיו הנה סקר בטיחות ועכשיו אני הולך לישון בשקט. זה לא. זה לא. אבל גם מצד שני המנהלים צריכים להבין את זה.

בעניין הזה אני רוצה לספר על, זה לא כאן, זה בהמשך, אבל לא חשוב כרגע, על פסק דין מאוד תקדימי בנושא של בטיחות בעבודה לממונים על בטיחות. לפני, בספטמבר 2013, ב- 29.9.2013 היה פסק דין תקדימי של ביהמ"ש המחוזי בחיפה, היתה תביעה של המוסד לביטוח לאומי כנגד חברת הממונים על בטיחות, אתה יודע על מה אני מדברת, נכון?

היתה תביעה שהתנהלה בביהמ"ש במשך כמה שנים טובות, יש מה שנקרא שיבוב, זכות שיבוב, המוסד לביטוח לאומי הרי הוא הגוף שמשלם לנפגע עבודה, עובד נפגע בתאונת עבודה, הוא בעצמו היה מנהל עבודה באיזשהו אתר עבודה, נפל מגובה ונפגע, לא נהרג תודה לאל אבל נפגע.

הוא הגיש תביעה כנגד המוסד לביטוח לאומי כפי זכותו החוקית. המוסד לביטוח לאומי הכיר בתביעה, קבע לו אחוז נכות ומשלם לו תשלומים חודשיים, קצבה חודשית. הקצבה החודשית הזאת באיזשהו שלב, עד גיל 67 או פנסיה, מגיעה כבר לכמה מיליוני שקלים.

לביטוח לאומי לפי חוק הביטוח הלאומי יש זכות שיבוב כנגד צד ג'. מה זה שיבוב? השבה. אני משלם לנפגע עבודה, אני מחפש מי בעצם אשם באותה תאונת עבודה.

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

כנגד המעביד המוסד לביטוח לאומי
לא יכול להגיש תביעת שיבוב, כי
המעביד משלם כל חודש ביטוח לאומי על העובד על מנת שיהיה לו סוג
של כיסוי. אבל כנגד מזיק צד שלישי הוא יכול להגיש תביעה.

הלך בסיפור הזה המוסד לביטוח לאומי והגיש תביעה כנגד חברת
הממוניים על בטיחות, זה היה חיצוני, חברת פרילנסר, חיצונית, לא
ממונה בטיחות in house של אותה חברת בניה, והטענה היתה – אתה
חברת ממונה הבטיחות, או הממונה הבטיחות שעשה את אותו סקר,
לא עשית את עבודתך נאמנה ולכן אתה אשם בתאונה, ולכן כל הכספים
שאני משלם לעובד תחזיר לי עכשיו. דובר פה על כמה מיליונים.
מיליונים.

התביעה, ב- 29.9.2013 התביעה נדחתה במלואה, התביעה של הביטוח
הלאומי. ומה, למה אני מספרת לכם את כל הסיפור הארוך הזה? כי מה
שנאמר שם ע"י ביהמ"ש – נכון שממונה הבטיחות יש לו תפקיד לעשות
כל מה שצריך, יש 19 תפקידים בחוק ובתקנות של ממונה הבטיחות,
אבל במידה והוכח שממונה הבטיחות עשה את תפקידו נאמנה כמו
בתיק ההוא, שזה מה שהוכח, הכל היה מבחינת ניירת, הכל היה ממש
ככה כמו שצריך. אומר ביהמ"ש – יישום הנחיות, היישום עצמו הוא
של מי שמחזיק המקום, של המנהל, של המעביד בפועל. זאת אומרת
שאם המעביד, המנהל בפועל קיבל את כל ההנחיות כמו שצריך ממונה
הבטיחות הוא לא יכול לבוא ולהגיד – אני בכלל מה לי ולבטיחות?

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

במקרה ההוא הסתבר, זה היה נפילה מגובה הפציעה, ומסתבר שאותו עובד חודשיים קודם היתה הדרכה של עבודה בגובה, הוא לא היה בהדרכה הזאת, ולמה הוא לא היה? כי המנהל שלו, אותו מנהל שלו שלח אותו לאיזושהי עבודה אחרת לו מבצע.

אומר שם ביהמ"ש – גם אם ההדרכה, וזה אני תמיד תמיד כשאני מתעכבת על הדרכה אני אומרת את זה למנהלים, גם אם ההדרכה לא מבוצעת על ידך כמנהל, יש לך עשרים עובדים תחתיך, לא אתה מעביר להם את ההדרכה, מעביר את זה מישהו חיצוני כמוני או ממונה הבטיחות, מישהו, איש בטיחות, עדיין התפקיד שלך כמנהל לוודא שאותם עשרים עובדים שלך נמצאים בחדר. ואם אתה שלחת מישהו או הוא חולה או כל סיפור אחר, אתה צריך לוודא שהוא יקבל השלמה של ההדרכה, ולא אותו מעביר ההדרכה ואותו ממונה הבטיחות.

אז הפסק דין הזה הוא פסק דין תקדימי, התביעה הזו נדחתה, ואני שוב מספרת אותה לא בפן של ביטוח לאומי, בפן של ההתייחסות של המנהל מול ממונה הבטיחות.

חיים קובלסקי:

אבל ביטוח לאומי יכול לתבוע את המנהל? לא.

עו"ד טלי שקד:

לא, כי הוא שכיר בחברה. אז המנהל בעצם מבחינת ביהמ"ש הוא כמו שני כובעים, אם תראו כאן, מצד אחד הוא מתווה את המדיניות,

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

- מרג'י זיאד: איפה המדינה במקרה הזה?
- עו"ד טלי שקד: מה זה?
- מרג'י זיאד: הרי יש תביעה פלילית, תביעה אזרחית היתה, תביעה פלילית לפני האזרחית,
- חיים קובלסקי: ביטוח לאומי זה המדינה.
- עו"ד טלי שקד: נכון.
- מרג'י זיאד: איפה היתה המדינה במקרה הזה?
- חיים קובלסקי: הביטוח הלאומי זה המדינה.
- עו"ד טלי שקד: לא, אני מדברת,
- מרג'י זיאד: כשזה מדובר במיליונים בטח יש נכות קשה מאוד. זאת אומרת פצוע,
- עו"ד טלי שקד: זה לא דווקא, זה פשוט יכול להיות הרבה הרבה שנים. עושים היוון, לוקחים את הסכום של כמה ישולם לו עד, מספיק שהוא בן אדם בן 25 – 30, בחור צעיר, ונותנים לו, משלמים לו עד גיל 67, תעשה חשבון שאתה יכול להגיע למיליונים. אז עושים גם היוון וזה העניין.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

עו"ד טלי שקד: אז המנהל מבחינת ביהמ"ש בעצם יש לו שני כובעים – מצד אחד אומרים אתה מתווה את המדיניות, אתה מכתוב את הכללים פה בחברה, אני מדברת על מבחינה בטיחותית, לא על דברים אחרים. מצד שני אני גם מצפה ממך לפקח על הביצוע. זאת אומרת לא מספיק לי שאתה תכתוב את המדיניות ואז תשב על זרי הדפנה, תשב בחדר, מול המחשב, לא תוודא שהדברים מתבצעים. אני מצפה ממך לפקח, שוב, מה זה פיקוח? תשאלו מה זה, האם זה בייביסיטר צמוד 8 שעות עבודה לעובד? ברור שלא, אבל סוג של פיקוח שעובד יידע שיש מי שמפקח מלמעלה.

אי פיקוח מבחינת ביהמ"ש זו עבירה בפני עצמה. אתם יכולים לראות שגם בפסה"ד הזה אומר ביהמ"ש – העדר פיקוח כעבירה עצמאית שבגינה ניתן להאשים את נושא המשרה.

עוד פס"ד אתם רואים אומר בימ"ש – אני מצפה מהמנהל שני תפקידים שיבצע, גם ירכז את הפיקוח וגם יוודא את הביצוע שאכן הדברים מתבצעים.

ואז השאלה שנשאלת – מי זה בעצם נושא המשרה? מי זה אותו נושא משרה שניתן להעמיד אותו לדין בגין עבירות בטיחות? אז קודם כל יש לנו את שני החוקים המרכזיים בבטיחות בעבודה, שזה פקודת הבטיחות בעבודה וחוק ארגון הפיקוח על העבודה.

עו"ד טלי שקד:
 בפקודת הבטיחות בעבודה יש לנו את סעיף 222, זה מופיע גם בסעיפים אחרים, אבל זה הסעיף המרכזי, שאנחנו יכולים לראות שם שיש לנו הגדרה מדויקת כביכול לנושא משרה ושם נאמר: נושא משרה הוא מנהל, שותף או פקיד אחראי. מבחינתי פקיד אחראי זה לא דווקא פקיד שיושב וכותב, אני רוצה לשים דגש יותר על המילה אחריות, ולכן אם תשימו לב אומר ביהמ"ש, בפסקי הדין הוא עוד מרחיב את זה ואומר – כל מי שהיתה לו נגיעה לפעילות שיצרה את המפגע ויכול היה למנוע אותו.

זאת אומרת אתה לא חייב להיות מנהל, שותף או פקיד אחראי, ככה כהגדרה היבשה הזאת, מספיק שמסתבר שאתה היה לך איזשהו חלק, יכולת למנוע, עברת, העובד בא ואמר לך נקרעו לי הנעליים ואתה אמרת – טוב, נו. וזה נעלי הבטיחות. ואתה אמרת – ניסית לבדוק את האפשרות להחליף לו, ואמרו – לא עכשיו, עוד שבועיים, ונתת לו להמשיך לעבוד ככה.

או עברת ליד עובד במקום שיש עבודה ברעש וראית שהוא בלי אטמי אוזניים, טוב, נו, כי אין לך סבלנות היום להעיר לו, הוא מעצבן כזה, לא בא לך, אז אתה לא הערת לו. זאת אומרת אתה יכולת למנוע את המפגע, את הבעיה, ולא מנעת.

אז מבחינת ביהמ"ש זה לא דווקא ההערה הדווקנית הזאת של מנהל שותף או פקיד אחראי, זה יכול להיות כל אחד.

עו"ד טלי שקד:

אם תסתכלו כאן עוד הגדרה מפסקי דין, ניתן להטיל אחריות מיניסטריאלית על מי, וכאן בכלל לא כתוב את המילה מנהלים, על כל אותם עובדים, שימו לב, אשר החלטותיהם, מעשיהם, תיכף נראה מה זה מעשה או מחדל, או מחדליהם, הינם של הארגון כולו למעשה.

זאת אומרת ברגע שאתה יש לך איזושהי השפעה, בין אם אתה מנהל, בין אם אתה סוג של עובד, אבל שיש לך השפעה ואתה יכולת לגרום ולמנוע את אותו מפגע, יש מצב שתמצא אחראי.

עכשיו שימו לב שאני מאוד נזהרת ואני כל הזמן, זה פעם שלישית שאני אומרת את המילים יש מצב, יתכן, לא אמרתי לכם בטוח, כי אני יכולה להגיד שמכמעט עשרים שנה כעורכת דין אני אף פעם, אף פעם לא אמרתי ללקוח מאה אחוז זה מה שיהיה בתיק שלך. עכשיו, אצלי אני לא פלייסטית, אני מתעסקת בפיצויים, יושב לקוח, מגיע אלי למשרד, מספר נפגעת בתאונה ככה וככה, כמה אני אקבל? הוא רוצה לדעת כמה יהיה רשום בשיק כבר ומחר בבוקר כמובן כמה יהיה רשום בשיק, אז התשובה היא ש-, לפחות אני, ואני אף פעם לא אעשה את זה ולא עשיתי, אף פעם לא אמרתי למישהו כן מאה אחוז, מאה אחוז התביעה שלך בטוחה, או מאה אחוז תקבל כאן שני מיליון שקלים. למה? כי כשאנחנו נכנסים לבימ"ש, אני תמיד אומרת את זה, אני נכנסת זה כמו בית חולים, אתה נכנס אתה עם וירוס אחד, יוצא עם שלוש מאות אחרים.

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

אנחנו נכנסים לבימ"ש, והדס יודעת מה זה, אנחנו נכנסים לבימ"ש עם מידע מסוים, עם חומר מסוים, עם ניירת מסוימת, עם אינפורמציה שקיבלנו מהלקוח, פתאום צצים כמה שפנים מהכובע שלא ידענו עליהם, או הגורם הראשון בבימ"ש שאנחנו כמובן תלויים בו זה השופט, עכשיו כשאנחנו מגישים תביעה לבימ"ש אני יכולה לדעת שאני מגישה את זה כאן בת"א, בביהמ"ש פה מטר מכם, אני לא יכולה לדעת על איזה שופט זה יפול.

אז בואו נגיד בנזיקין יש כאן עשרים שופטים שמטפלים בתביעות נזיקין, אז מי שעובדים כבר הרבה שנים מכיר more or less את השופטים ואת הלך הרוח שלהם, אבל אני לא יכולה לבחור, זה לא תוכנית כבקשתך, אני לא יכולה לבחור למי אני נופלת, ולכן אני אף פעם לא יודעת איך התיק יכול להגמר, אבל אנחנו כן אומרים פחות או יותר מהניסיון מה עשוי לקרות.

סוגיה מאוד מאוד חשובה בהדרכות למנהלים, לנושאי משרה וכו', זה הנושא של הדרכות בטיחות, ולמה? אמרתי את זה כבר ככה בנקודה קטנה קודם, גם אם אנחנו כנושאי המשרה, המנהלים, לא מעבירים את ההדרכה עצמה כמו שהיא, אלא מישהו אחר מעביר את ההדרכה, מאחר והעובדים כפופים לנו, העובד הוא עובד שלי, אני אחראית לוודא שהוא קיבל את אותה הדרכה, אז זה דבר ראשון שצריך לזכור.

18.1.2015

עו"ד טלי שקד: עכשיו בואו נראה גם מה התקנות היבשות אומרות ומה אומרת הפסיקה. תקנות מסירת מידע והדרכת עובדים, יש תקנות כאלה, אומרות, קודם כל מדברות על הבנה מלאה, דבר נוסף לפחות פעם בשנה, תיכף נתעמק, פעם בשנה לפחות בהדרכת בטיחות כללית, הטמעה והבנה בואו נגיד זה אותו דבר, ולנהל איזשהו פנקס הדרכה, יום, שעה, מי נתן את ההדרכה, מה נושא ההדרכה, חתימה של העובד שהוא היה נוכח.

ההתעמקות הכי חשובה כאן שאני רוצה זה הנושא הזה של ההבנה. אומרות התקנות ההדרכה צריכה להיות מועברת בשפה מובנת לעובד ולחלק אולי תמצית מידע בכתב, זה אחד הדברים בתקנות. מה הכוונה? הכוונה היא מספיק שיושבים כאן עשרה עובדים בחדר, עובדים שלי, מקבלים איזושהי הדרכה, עבודה בגובה, מלגזות, לא משנה מה כרגע, אחד העובדים לא מבין עברית מי יודע מה, לא מבין, הוא מקשיב, הוא שומע, הוא חותם על הדף שהוא היה נוכח, אבל האם החתימה שלו, והוא לא מבין עברית יותר מדי, האם החתימה שלו מעידה שהוא הבין את ההדרכה שלי? מה זה מעיד החתימה?

חברים: שהוא היה.

יהונתן דקל: שהוא היה, הייתי פה בחדר, זה לא אומר שהבנתי.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

עו"ד טלי שקד: ואז מה יקרה? נוכחתי, ומה יקרה?
אתם יודעים איך עובד,

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

ראובן פרי: בצבא, ככה עושים בצבא, בחיל
האוויר, כל פעם שאני מתגייס
למילואים, אני איש חיל האוויר, חותם וזהו, בזה נגמר העניין.

נחום אסד: אז הבנת אבל, קראת.

עו"ד טלי שקד: אוקי, קרא, אבל גם הקראת, השאלה
אם הבנת. עכשיו, העניין הוא ש-

ראובן פרי: נותנים לך ספר כזה לחתום עליו,
לפעמים זה, זה הזוי.

עו"ד טלי שקד: אני מסכימה איתך, לא תמיד הכל זה
פרקטי, ניתן לביצוע, אבל העניין

הוא,

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

משה פרנקל, יו"ר: ששש.

18.1.2015

עו"ד טלי שקד: העניין הוא מבחינת ביהמ"ש, הרי אתם יודעים איך עובד חוק מרפי, בדיוק העובד הזה שלא מבין עברית מי יודע מה, הוא זה שיפגע, והוא מחר יגיש תביעה, והוא יישב על דוכן העדים, והאדון שופט נחמד יבוא אליך נחום ויגיד לך – אדון מנהל נחום, העברת אותו הדרכה את העובד הזה לפני? הרי חובה להעביר הדרכה לפני. תגיד – בוודאי, תנפנף בדף הזה, תגיד הנה הוא חתום פה, יש חתימה שלו. יבוא אדון שופט יגיד לך – סליחה, צר לי לומר לך, אבל הבן אדם יושב פה על הדוכן, היינו צריכים להביא מתורגמן לבימ"ש כי חוץ מלהגיד בוקר טוב ושלום הוא בקושי יודע לדבר, מה המשמעות של החתימה שלו?

שלמה קלדרון: למה? הוא עבר בחינה, היתה לו בחינה והוא ענה יפה,

עו"ד טלי שקד: לא, ואיך הוא הבין?

שלמה קלדרון: קיבל מאה, תשעים.

חבר: זה השלב הבא.

עו"ד טלי שקד: ומי אמר שהוא הבין?

שלמה קלדרון: אז הוא יודע.

עו"ד טלי שקד: אבל מי אמר שהוא הבין את מה שכתוב בבחינה?

18.1.2015

שלמה קלדרון:

היי, די, באמת.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

עו"ד טלי שקד:

לא, אם הוא לא מדבר עברית טוב?

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

שלמה קלדרון:

אז הוא לא עובר בחינה.

עו"ד טלי שקד:

אז לכן התקנות מדברות על לתת
תמצית מידע בכתב, אני יכולה להגיד
לכם שבהמון המון ארגונים שאני מרצה,

מיכאל כוכבי:

לא עושים בחינה.

עו"ד טלי שקד:

לא, לא, חלק עושים בחינות.

שלמה קלדרון:

עושים.

מיכאל כוכבי:

לא עושים בחינה.

שלמה קלדרון:

אצלנו עושים.

עו"ד טלי שקד:

מה זה אצלנו?

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

נאמני הבטיחות, תעשיה אווירית. שלמה קלדרון:
 תעשיה אווירית, עו"ד טלי שקד:
 הו-הו, שלמה קלדרון:
 הייתי אצלכם לפני, עו"ד טלי שקד:
 איך שעושים. שלמה קלדרון:
 לפני שלושה שבועות. עו"ד טלי שקד:
 נו ועם מי נפגשת, עם פרץ? עם מי? שלמה קלדרון:
 לא, במפעל, עו"ד טלי שקד:
 (מדברים ביחד)
חבר: כשהוא התקבל לעבודה שם לקחו את ממונה הבטיחות לאשר אותו.
שלמה קלדרון: אני מתעסק בנושא בטיחות, ביקורת פנימית בודקת גם את נושא הבטיחות,

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

אוקי.

שלמה קלדרון:

ועוזרת להנהלה בעניינים האלה לא להסתבך.

עו"ד טלי שקד:

אוקי, בסדר.

ראובן פרי:

אז גם נחום היית מודע לזה שהוא לא יודע את השפה? מודע, אבל נתת לו.

נחום אסד:

לא, זה נכון, אבל יש גם היכרות. כשעושים הדרכה יודעים גם מי העובד, ואם העובד הזה יש לך היכרות איתו ואתה יודע בדיוק מה הוא מבין, מה הוא לא מבין, יכול להיות שהחתימה מספקת. אבל אם עובד שלך ופעם ראשונה אתה מגיע אולי אתה צריך לנקוט בעוד פעולות נוספות בכדי להבין אם הוא הבין את מה שחתם ואמר.

שלמה קלדרון:

אמת.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

נחום אסד:

זה בדיוק העניין, היא מסבירה את זה.

חבר:

ולכן אתה תעמוד לדין אזרחי ופילי גמ.

עו"ד טלי שקד:

נכון מאוד. אז בואו תראו רגע פס"ד

- שהתפרסם לפני אולי שבועיים -

שלושה, ממש חדש טרי, טרי, טרי, פס"ד נגד שיכון ובינוי, כאן היה זיכוי דווקא, אבל למה הבאתי אותו? בגלל שהוא מדבר על הדרכות, ותראו מה הוא אומר, זה היה כאן עובד שנפגע ב-, עובד של שיכון ובינוי, שנפגע גם נפילה מגובה, פועל שנפל ונהרג.

אומר כאן ביהמ"ש - הנאשמים, זה מאוד מאוד חשוב, שימו לב, הנאשמים פעלו בדרכים שונות על מנת לקיים את חובת הזהירות המוטלת עליהם, החברה הקפידה על כללי זהירות שחייבו את עובדיה, נהגה להדריך את העובדים בכל יום ולהחתיים כל עובד על טופס הוראות בטיחות, תראו בכוונה הדגשתי באדום, בשפתו.

זאת אומרת ביהמ"ש זיכה כאן את הנאשמת, את חברת שיכון ובינוי, כי היא ראתה שההדרכה נעשתה כמו שצריך, לא רק זה, בשפתו.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

עו"ד טלי שקד:

כל עובד קיבל, זה היה עובד זר, כל

ההדרכה נעשתה בשפתו. אז זה הדגש.

ג'יהאד עקל:

כל יום עשו להם הדרכה?

עו"ד טלי שקד:

מה זה?

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

ג'יהאד עקל: כל יום?

חבר: פעם אחת ...

(מדברים ביחד)

עו"ד טלי שקד: זה מה שאמר כאן ביהמ"ש, זה מה שאמר כאן בימ"ש, אבל עזוב, אני לא מתעכבת על כל יום, אני מאמינה שזה לא כל יום, לא זה העניין,

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

חבר: יש כאלה שעושים כל יום.

עו"ד טלי שקד: לא זה העניין שלי.

חבר: להעמיד 200 עובדים שיחתמו כל אחד, זה כבר שעה עבודה.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

חבר: לא, אתה מביא תאילנדית והיא מלמדת אותם.

שלמה קלדרון: תיקח מי שמבין.

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

אז הנושא הראשון שאנחנו רואים,

עו"ד טלי שקד:

אנחנו אצלנו במפעל היינו מתרגמים את ההוראות של הפעלת מכונות

מיכאל כוכבי:

לאמהרית ולרוסית, כי אלה היו סוג העובדים שלנו.

עכשיו יש גם תאילנדים.

חבר:

ההוראות היו באמהרית וברוסית.

מיכאל כוכבי:

בבניין וחקלאות. הבעיה היא לא במקומות האלה הגדולים

נחום אסד:

והמאורגנים, הבעיה היא ב...

(מדברים ביחד)

את היית מעורבת באסון ורסאי?

חבר:

(מדברים ביחד)

שלא נוגעים בהם, ש-...

נחום אסד:

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

עם שני עובדים, בנגריה עם שניים כאלה,

נחום אסד:

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

שלמה קלדרון:

נכון.

נחום אסד:

אז אתה שואל – מי הממונה?

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

נחום אסד:

אין כלום, כי הממונה יכול להיות גם
 המעסיק והמנהל והוא בעל הבית של
 אותו נגר שחותך כל היום עם המסור, והוא לא מסתכל אם הוא לא
 מוריד את האצבעות שלו.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

ג'יהאד עקל:

נחום, היה לנו פרסים בעניין
 הבטיחות, אז חילקנו את הפרסים
 היום, למחרת באותו מקום עבודה שקיבל מקום ראשון,

שלמה קלדרון:

היתה תאונה.

ג'יהאד עקל:

ופרס, היתה תאונה קטלנית.

נחום אסד:

טוב, בואו ניתן לה כי זה מרתק, בואו
 נמשיך.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד: עכשיו, אז אמרנו שעילת תביעה ראשונה זה הנושא של הדרכה, שוב, אמרנו עובד אומר התחלתי לעבוד כאן, לא הדריכו אותי, או הדריכו הדרכה לקויה, מה זה לקויה? לא בשפה שהבנתי, הדרכה קצרה של שלוש ורבע דקות על קרואסון וקולה זירו וממש לא הבנתי מה אמרו לי, או זה היה קצר מדי, וכו' וכו'.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

משה פרנקל, יו"ר: ששש.

נחום אסד: היא צודקת, כי בבוקר מביאים זירו כי אין זמן להרתיח את המים, צריך לעבוד.

עו"ד טלי שקד: אז זה עילת תביעה ראשונה, עילת תביעה נוספת שאנחנו רואים בהמון המון המון פסקי דין זה הנושא של ציוד, שאמרתי כבר שאומר עובד לא קיבלתי ציוד וכו' וכו'. אז שימו לב קודם כל לתקנות היבשות ואז נעבור לחלק המעניין יותר. התקנות ציוד מגן אישי לעובדים מדברות על אספקת הציוד, זאת אומרת קודם לתת אותו, לפקח על השימוש בו, אמרתי כבר קודם הנושא של פיקוח, בימ"ש שם דגש גדול על הנושא של פיקוח, לתקן ולהחליף, ובדיקת בודק מוסמך.

אני רוצה להגיד עוד משהו שזה, שוב, לא נמצא בתקנות,

(מדברים ביחד)

חבר:

פג תוקף, דברים כאלה.

עו"ד טלי שקד:

זה הכל ביחד, אבל לא נמצא בתקנות, משהו שוב מניסיון חיים אישי, מהניסיון המשפטי. עוד דבר שצריך להוסיף כאן – הציוד צריך להיות שמיש, זאת אומרת שיוכל לשמש למטרה לשמה הוא נועד. למה אני אומרת לכם את זה? היה לי לפני כמה שנים תיק שאני יצגתי עובד שנפגע במפעל אלומיניום באזור הצפון, העובד עלה על גג המפעל, עבודה בגובה כמובן, עלה על גג המפעל לבקשת כמובן, לפי דרישת המעסיקים שלו, לעשות איזושהי עבודה בגג. סיים את העבודה, ביקש לרדת, בגג המפעל יש פתחי אור שמאירים את התוכן של המפעל, את הפנימה, כולכם יודעים על מה אני מדברת,

מיכאל כוכבי:

כן, כן.

עו"ד טלי שקד:

שביקש לרדת הוא דרך על כזה סקיי-לייט ופשוט נפל פנימה מגובה של 8 – 9 מטרים. הבן אדם התרסק, הפגיעה עצמה פגיעה רב מערכתית, מולטי טראומה כמו שקוראים לזה בשפה הרפואית, באמת פציעה מאוד מאוד קשה. לא אכנס לזה כרגע, הבן אדם השתקם תודה לאל, עומד על שתי רגליים, יש לו 80% נכות מביטוח לאומי, אבל, שניה רגע, אבל מה אני רוצה לספר עכשיו? שלאחר התאונה עלו לגג המעסיקים לראות מה קרה שם, מצאו על הרצפה את רתמת הבטיחות.

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

עו"ד טלי שקד: יש כאן שמתעסק או התעסק בעבודה בגובה?

(מדברים ביחד)

מיכאל כוכבי: כן, כן,

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

עו"ד טלי שקד: מצוין. מה?

מיכאל כוכבי: הוא לא קשר את עצמו, זה רתמה עם כבל.

עו"ד טלי שקד: לא, לא חכה, הרתמה היתה זרוקה על הרצפה. מה המשמעות? לא היה עם רתמת בטיחות. המעסיקים נופפו בזה, כמו שאתה אמרתי נופפת בדף הזה לשופט, נופפו בזה – הנה הוא לא נרתם, נתנו לו ציוד מגן, הוא לא נרתם, רשלנות תורמת, רשלנות שלו, מכרעת בעצם, לא תורמת.

מה הסתבר? למה הוא לא שם את הרתמה? אתה אמרת לפני שניה, למה הוא לא שם את הרתמה? אתה זרקת את זה מקודם,

יצחק בנימין: הוא לא ידע איך לעשות.

עו"ד טלי שקד: כי?

18.1.2015

יצחק בנימין: לא קיבל הדרכה.

עו"ד טלי שקד: לא, כי?

שלמה קלדרון: לא היה לו נוח.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

עו"ד טלי שקד: מי שעובד בגובה צריך לדעת.

חבר: היא לא היתה שמישה נו.

עו"ד טלי שקד: למה? למה?

חבר: הוא לא עבר השתלמות בכלל בנושא.

יורם ששון: לא היה לו לאן להיקשר.

עו"ד טלי שקד: יפה, זו התשובה. זו התשובה – לא

היה לו לאן להיקשר. מה זה אומר?

רתמת בטיחות, הרי למה שמים אותה? בתור מעיל כי עכשיו היה קר

אז שמת את זה? לא. רתמת בטיחות קושרים אותה, זה נקרא לקווי

חיים, אוקי, לנקודות עגינה מסוימות שנמצאות כדי שאם הוא יפול לא

יקרה כלום.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

חיים קובלסקי: אבל היה לו מזל יותר משכל כי הוא נפל רק מ- 8 מטר, אם הוא היה בארובות של אשקלון אז הוא היה נופל מ- 250 מטר.

עו"ד טלי שקד: אה, הבנתי, אני בטוחה שזה לא היה מנחם אותו, אבל בסדר.

מיכאל כוכבי: ואז הוא היה פותח את המצנח.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

עו"ד טלי שקד: שניה, רק לגמור את הסיפור הזה. בקיצור הבן אדם באמת לא שם את זה כי לא היה לו לאן, אז אמר שם בימ"ש – מה זה שווה שאתם נותנים לו רקמת בטיחות אם אי אפשר להשתמש בה? כי הרעיון להשתמש בה זה להתחבר לאותן נקודות עגינה. אז זה מה שאני רוצה להגיד,

יובל אופטובסקי: עוגן. אבל יש פה בעיה אחרת, יש פה מהבחינה הזאת, דווקא בנושא של עבודה בגובה,

עו"ד טלי שקד: כן,

יובל אופטובסקי: יש סקר סיכונים לפני שהוא הולך לעבוד בגובה,

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

- שלמה קלדרון: אמת.
- יובל אופטובסקי: והוא היה צריך לבדוק אם יש נקודת עיגון, הוא לא היה צריך לבצע את העבודה,
- חבר: כולם אשמים.
- עו"ד טלי שקד: יפה, אז מה שאתה אומר,
- יובל אופטובסקי: יש פה,
- עו"ד טלי שקד: איך קוראים לך?
- יובל אופטובסקי: יובל.
- עו"ד טלי שקד: יובל. לא שכחתי אותך עם השאלה שלך, לא שכחתי. יובל, מה שאתה אומר זה נכון וזה יכול לבוא לידי ביטוי, ואנחנו נדבר על זה בסוף, ברשלנות, פסיקת הרשלנות התורמת של העובד, זה אומר,
- יובל אופטובסקי: האחריות מתחלקת פה גם למעביד, גם לעובד,

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד: בדיוק, אז כאן, יפה, אז כאן יכול להיות, אני יכולה להגיד לך שבמקרה הזה הספציפי שאני מספרת עליו לא הוטל רשלנות תורמת על העובד כי בימ"ש מצא כאן באמת רשלנות רבתי של ה-, גם זה שהוא עלה לגובה, עבודה בגובה צריכה להתבצע שני אנשים ולא אחד,

חבר: בדיוק.

עו"ד טלי שקד: אז פה הם היו לגמרי, אתה יודע פישלו בגדול. אבל בתכלס מה שאתה קורא לזה, קוראים לזה רשלנות תורמת, אוקי? זאת אומרת מה התרומה של העובד, ואז כמו שאתה אומר זה מתחלק, נדבר על זה תיכף.

מה רצית לשאול?

שלמה קלדרון: כן, אנחנו מדברים פה על ציוד מגן.

עו"ד טלי שקד: נכון.

שלמה קלדרון: אבל איך את מתמודדת למשל עם תביעות כמו קרינה מייננת, קרינה

אלקטרו מגנטית?

עו"ד טלי שקד: אוקי,

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

שלמה קלדרון: האדם שהבוס שלו הרגיז אותו והוא קיבל התקף לב? בבקשה.

עו"ד טלי שקד: אוקי, קודם כל קרינה וכל זה, זה גם שייך לציוד מגן, כי כנגד קרינה יש אמצעי מיגון.

שלמה קלדרון: אין ציוד מגן.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

שלמה קלדרון: נגד קרינה מייננת אין ציוד מגן, קשה מאוד להוכיח.

ולדי מורג: חליפת,

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

יובל אופטובסקי: לא, אבל כמה אנשים חשופים לקרינה מייננת?

שלמה קלדרון: שנאי באמצע הזה,

יובל אופטובסקי: לא, רגע, רגע, שניה, שניה, רגע, תעשה סדר, קרינה מייננת זה משהו

אחד וקרינת רדיו זה משהו אחר,

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

- אמרתי אלקטרו מגנטית. שלמה קלדרון:
- אלקטרו מגנטית, קרינה מייננת זה משהו אחר. יובל אופטובסקי:
- מייננת, נכון. אז אני שואל, שלמה קלדרון:
- יש הבדל של שמים וארץ. יובל אופטובסקי:
- אז אני שואל את המומחית איך היא מתמודדת עם כאלה תביעות. שלמה קלדרון:
- תראה, אז שוב אני אומרת, עו"ד טלי שקד:
- ואם הבוס מרגיז וקורה משהו לעובד? מיכה גליצמן:
- זה סיפור אחר, קודם כל, תראה, עו"ד טלי שקד:
- סליחה? שלמה קלדרון:
- אם הבוס מרגיז, מיכה גליצמן:
- מרגיז, יש תקדימים שזה כן. שלמה קלדרון:

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

שלמה קלדרון: יש תקדימים שאם מרגיזים אותך
ואתה מקבל התקף לב תבוא אלי, אני
אשלח אותך לעו"ד שיוציא לך הרבה כסף.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

חבר: חבר שלי נפטר.

(מדברים ביחד)

חבר: היא פה, למה צריך לשלוח? היא פה.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

עו"ד טלי שקד: אני עומדת פה מולך.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

נחום אסד: אבל שלמה, שלמה, ביחס לכל
התאונות שקורות בארץ במקום
העבודה הרוב הוא בעצם על הדברים שאנחנו היום שומעים בהרצאה.

שלמה קלדרון: יש לך כל כך הרבה חולי סרטן
מקרינות שלא עלינו. תלמידים,

עובדים, מה לא.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

ולדי מורג:

עדיין לא הוכח, לא הוכח עד הסוף.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

שלמה קלדרון:

אני שואלת אותה איך היא מתמודדת עם זה.

עו"ד טלי שקד:

אז אני שוב אומרת,

משה פרנקל, יו"ר:

ששש.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

עו"ד טלי שקד:

אני יודעת שבבית ספר אצלי, אצל הילדים השבוע, עשו בדיקת קרינה, בכתה של הבת שלי גילו קרינה והעבירו אותם לכיתה אחרת, ועכשיו אני לא יודעת בדיוק, היא אומרת לי אמא מתקנים את זה השבוע ונחזור לכיתה. אין לי מושג איך מתקנים את הקרינה שם.

שלמה קלדרון:

אנחנו אצלנו תיקנו, איתרנו ותיקנו, תבואו אלינו לתעשיה האווירית, נעשה לך, דיברנו, נעשה לכם סיור מקצועי ואפשר.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

אז קודם כל אני רוצה להסביר משהו, שניה, שניה, תקשיבו שניה, עוד משהו חשוב, התביעות האלה, כל התביעות שאנחנו מדברים עליהן כנגד המעביד, אני כל הזמן מדברת על לא ניתן ציוד או הדרכה וכל זה, זאת תביעה שהיא משנית. התביעה הראשונה שיש לכל עובד שנפגע בתאונת עבודה כנגד מי זה?

חבר:

ביטוח לאומי.

עו"ד טלי שקד:

ביטוח לאומי. עכשיו, אז קודם כל עובד תובע, כשבא אלי בן אדם שנפגע בתאונת עבודה קודם אני מטפלת לו בצד של ביטוח לאומי בכלל, לפני שאני בכלל נכנסת למעביד.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

שלמה קלדרון:

גם זה לא נכון, אצלנו העובדים תבעו את התעשייה,

עו"ד טלי שקד:

נכון, אבל ב-

(מדברים ביחד)

שלמה קלדרון:

כן, ישר,

(מדברים ביחד)

חבר:

גם וגם. גם וגם.

חבר:

ביטוח לאומי זה חופשת מחלה.

עו"ד טלי שקד:

לא, אני אגיד לך איפה העניין, שניה, שניה, שניה, אני אסביר לך איפה העניין. עובד לא חייב, הוא לא חייב, אבל למעביד או ל-, תקרא לזה למזיק צד ג', איך שתקרא לזה, לאותה תביעה נוספת יש זכות, זה נקרא לקזז, כל סכום, כי העובד, זה נקרא שהוא לא מיצה את זכויותיו, כי זכויותיו של עובד זה לפנות למוסד לביטוח לאומי, ואם הוא לא ממצה את הזכויות שלו אני זכאית כמעביד להגיד – אוקי, אז נניח ויש לי איזושהי רשלנות ואני צריכה לשלם לו משהו, כל סכום שהוא היה עשוי לקבל מהביטוח הלאומי אנחנו נקזז, כי תביעת הנזיקין המטרה של פקודת הנזיקין זה לא להעשיר את הניזוק, אוקי? לא להעשיר אותו, אלא להחזיר המצב לקדמותו.

זאת אומרת שאם אני הבן אדם לפני כן הרוויח 10,000 שקלים ועכשיו בגלל המום שנוצר לו, הפגיעה, כתוצאה מהפגיעה הוא מרוויח חצי, אני אדאג שהוא יחזור ל- 10,000 שקלים, אני לא אדאג שהיום הוא ירוויח פתאום עשרים, אוקי? ולכן הפיצויים של הביטוח הלאומי הם יחד עם הפיצויים של המעביד בהשלמה אחד עם השני. לדוגמה – ביטוח לאומי משלם רק 75% מהשכר, הוא לא משלם את כל המאה, את ה- 25% ישלם אותו צד ג', או מעביד או צד ג' שיוכח שהוא אשם.

עוד פסק דין שמדבר על פיקוח, אנחנו נרוץ קצת קדימה,

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

ואם לא יצליח להוכיח? הרי גם ככה
לא יקבל את הכסף, הוא עשה תאונה

מרג'י זיאד:

בעבודה, נכון?

כן.

עו"ד טלי שקד:

קיבל את ה- 75% מהביטוח הלאומי,

מרג'י זיאד:

יפה, נכון.

עו"ד טלי שקד:

הבן אדם לא השלים, נפגעה הפרנסה
שלו, מה עושים?

מרג'י זיאד:

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

יכול להיות מצב שעובד עושה תאונה
בעבודה, והמעביד עוד יתבע את

חבר:

העובד על נזקים שהוא עשה עקב התאונה?

(חילופי דברים בעניין "זכותי")

נקודה שהיא חשובה, איך קוראים לך?

עו"ד טלי שקד:

מרג'י.

מרג'י זיאד:

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

מרג'י, מה שאתה אמרת, אני רוצה כאילו לחדד טיפה, כי אתה אמרת – רגע, אז אם אני לא הצלחתי להוכיח, אז שימו לב – בתביעה נגד המוסד לביטוח לאומי אמרתי קודם הרי המוציא מחברו עליו הראיה, עלי הנטל להוכיח את התביעה שלי. בתביעה נגד המוסד לביטוח לאומי, המוסד לביטוח לאומי לא שואל מי הרשולן, כמו שאתה אמרת קודם, אבל העובד לפעמים הוא רשולן. בתביעה הזאת מול הביטוח הלאומי גם אם העובד היה הוא רשולן זה לא מעניין, זה לא מעניין, הביטוח הלאומי משלם. הנושא הזה של העובד רשולן או אני רשולן המעביד, זה רק בתביעת הנזיקין מול המעביד.

אז אמרנו, שימו לב על הלוח עכשיו, אחריות אישית של המנהל, אמרנו שתי התביעות האפשריות, הסוגים המרכזיים שאפשריים, אמרנו הדרכה וציוד מגן, שבכל מקרה שתי הסוגיות האלה נשאלת שאלת הרשלנות, אין הכוונה שהמעביד במזיד איך שנקרא בשפה המשפטית, ניסה להתפטר מהעובד ובכוונה שלח אותו לבצע עבודה מסוכנת בלי ציוד מגן, הכוונה היא רשלנות. אבל מה לעשות שגם עבירות רשלנות, כמו גרם מוות ברשלנות יכולות להסתכם במאסר בסופו של יום, וזה דברים שאנחנו צריכים לזכור.

אבל אז אנחנו שואלים – מה זה רשלנות? איך בית משפט, עם כל הכבוד לשופט המרומם והגדול שיושב על כס השיפוט, מאיפה הוא יכול לדעת שאתה היית רשולן? הוא לא מנהל בתעשייה אווירית, הוא לא מכיר את העבודה, הוא לא יודע איך, מה,

שלמה קלדרון:

קשה לו, קשה לו.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

- עו"ד טלי שקד: מאיפה לו לדעת? אז מה הוא עושה?
- שלמה קלדרון: עדים.
- עו"ד טלי שקד: עדים, יפה, מה עוד?
- חבר: יועצים.
- עו"ד טלי שקד: יועצים זה אומר מומחים, חוות דעת של מומחים.
- שלמה קלדרון: מומחים.
- עו"ד טלי שקד: נכון. זאת אומרת בימ"ש נעזר בחו"ד של מומחים בתחום הספציפי, למשל בוא ניקח תביעות של רשלנות רפואית, שזה לא קשור לתאונות עבודה, שם נעזרים במומחים רפואיים, אז בתאונות עבודה נעזרים בממונים על בטיחות, מהנדסי בטיחות, אנשים שיתנו חו"ד ויגידו,
- שלמה קלדרון: כמו משה.
- עו"ד טלי שקד: משה. האם הדברים נעשו בצורה נכונה, כשהמבחן שעומד לנגד עיניו של ביהמ"ש לפי פקודת הנזיקין, שימו לב מה הוא, מבחן האדם הסביר, מבחן האדם מן הישוב.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד: אומר ביהמ"ש – האם אתה כמנהל התנהגת בצורה סבירה, לא כמו שטלי היתה מתנהגת, טלי לא עובדת בתעשייה אווירית, היא עורכת דין, אבל האם אתה, איך קוראים לך?

שלמה קלדרון: שלמה.

עו"ד טלי שקד: שלמה? האם אתה שלמה כמנהל בתעשייה האווירית התנהגת בצורה סבירה כמו שמנהל שם בתעשייה אווירית ועם הנסיבות והכלים שהיו לך והאפשרויות שהיו לך היית מתנהג?

ובמקרה הזה אנחנו ניקח דוגמה של נעליים, נעלי עבודה, תמיד הכי קל לי להסביר. בא עובד אליך שלמה ואומר לך, ובאתר מסוים שחייבים נעלי עבודה לדוגמה, הוא בא ואומר לך – שלמה, תסתכל, יש לי כזה חור עכשיו בנעל ומה לעשות? טוב, ברור לך שאי אפשר לעבוד ככה, אתה מתקשר לרכש, כוח אדם, אתה לא הולך לחנות וקונה, מתקשר ואומרים לך – תקשיב, אין במלאי מידה 44 שצריך לעובד משה הזה, אז אומרים לך עוד שבועיים זה יגיע קונטיינר מסין, מארה"ב, ואתה אומר: טוב, מה אני אעשה עכשיו? אז אתה אומר לעובד – טוב, נו תעבוד, מה יקרה? לא יקרה כלום, עוד שבועיים.

חברים: מה פתאום.

עו"ד טלי שקד: יפה, אז אתם אומרים מה פתאום, וזה מה שצריך להיות.

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

שלמה קלדרון: יש ספק אחר.

(מדברים ביחד)

חבר: לא, א' – למצות את כל ה...

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

חבר: נתן תשובה נכונה.

שלמה קלדרון: מה?

עו"ד טלי שקד: עכשיו כמובן,

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

שלמה קלדרון: מה, אין לי, אני צריך,

(מדברים ביחד)

חבר: אין? הוא מביא ממישהו אחר.

חבר: לך ותביא קבלה.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

ששש.

משה פרנקל, יו"ר:

אז זה בדיוק שתי ההגדרות הנוספות
שאנחנו עכשיו נלמד אותן, אחת מהן

עו"ד טלי שקד:

זה נקרא מעשה, האם עשית,

משביתים את העבודה, משביתים על
המקום את העבודה.

שלמה קלדרון:

נכון מאוד. אז שימו לב, הנה שלמה
מה שאמרת, עשית מעשה, למרות
שהיה מצופה ממך שלא לעשות, מה ההיפך של מעשה?

עו"ד טלי שקד:

אי מעשה.

שלמה קלדרון:

לא תעשה.

חבר:

אי מעשה מה הוא, אל תגידי את?
מחדל. מחדל. מחדל, מה זה מחדל?
לא עשית מעשה שהיה מצופה. אז בואו ניקח לדוגמה את הנעליים,
עשית מעשה למרות שהיה מצופה, זאת אומרת היה מצופה ממך לעצור
את העבודה, למצוא תחליף,

עו"ד טלי שקד:

בהחלט.

שלמה קלדרון:

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

מה שלא יהיה. אבל לא לתת לעובד לעבוד בלי נעלי בטיחות, בטח לא עם נעלי ספורט או קרוקס, ואתה בכל זאת כן נתת לו. וזה עובד גם הפוך, לא עשית מעשה אשר היה מצופה. אני ציפיתי ממך, אני השופט, שתפסיק את העבודה, תמצא פתרון וכו' וכו', ואתה לא עשית את זה. כל זה נכנס למסגרת הגדרת רשלנות, שוב, לא רציתי במזיד, שלמה, אתה לא רצית במזיד לפגוע בעובד, אבל כאילו ברמה של..

עכשיו בואו נראה, שימו לב איך אומר בימ"ש, שוב, פס"ד תסתכלו ממתי, ממש ממש טרי יחסית, זאת אומרת הפסק דין היה עכשיו, ההרשעה היתה בינואר 2014, לפני שנה, ועכשיו לפני כמה שבועות הוצאתי את זה, גם קבלן שהורשע בגרם מוות ברשלנות של פועל, תראו מה הוא אומר כאן, זה פסק דין חשוב מאין כמוהו –

עבירות הרשלנות מתבצעות בדרך כלל ע"י אנשים נורמטיביים, אוקי? כולכם, כל מי שיושב כאן בחדר וכל המנהלים במקומות שאתם עובדים כולם אנשים בסה"כ נורמטיביים,

חיים קובלסקי:

בפוטנציה עבריינים.

עו"ד טלי שקד:

בפוטנציה. שבחרו, שימו לב, לעגל פינות בסדרי העבודה במטרה לחסוך בעלויות ומתוך מחשבה שיהיה בסדר, יהיה בסדר. אלא שהמעסיקים חייבים להבין, זה אומר ביהמ"ש, שנורמות העבודה צריכות לקדש את ערך החיים, לכן כל כך חשוב להקפיד על הוראות הבטיחות, על פיקוח ועל אמצעי מיגון הולמים לעובדים.

18.1.2015

שלמה קלדרון:

אמת.

עו"ד טלי שקד:

אומר בימ"ש, אני חושבת שזה פסק דין חשוב מאין כמוהו הציטוט הזה, זה ממש מעכשיו, מלפני כמה שבועות, שהחשיבה הזאת שנחשוב ש-, מה, רק אחד שהוא ממש ממש רשון יגרום לדבר. לא, זה יכול לקרות לכולנו, לכל אחד ואחד מהמנהלים, לכל אחד ואחד מנושאי משרה בחברה, כי לא רצינו חס וחלילה לפגוע בעובד, אבל אמרנו – טוב, נו, העלויות כאן כל כך גבוהות של להשיג את הציוד מגן הזה, אז נחסוך קצת, נקנה נעליים שהן קצת פחות, אז נקנה אטמי אוזניים, למרות שצריך להיות פחות מהדציבלים האלה והאלה, אבל, והאטמים האלה לא בדיוק, אבל לא נורא בסדר, אז נחסוך. מה יקרה, כבר מה יכול לקרות? אז זהו בדיוק העניין, החסכון בעלויות בסופו של יום זול עולה ביוקר כמו שאנחנו אומרים, זה יכול לעלות בחיי אדם, וזה מה שהמנהלים והחברות צריכים לזכור, שחיי אדם זה מקום ראשון לפני הכל. אז זה פסק דין חשוב מאוד.

שלמה קלדרון:

זה גם עולה להם הרבה כסף. הרבה כסף.

עו"ד טלי שקד:

אבל אתה יודע מה אני אומרת שלמה, אני אומרת את זה תמיד בהדרכות, נכון שזה נשמע כאילו המילה לא יפה שנקראת כסת"ח, המילה המאוד לא יפה הזאת, שאני לא אוהבת אותה, אבל,

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

(מדברים ביחד)

חבר: למה? זה יפה מאוד,

עו"ד טלי שקד: אבל, היא מילה לא יפה לטעמי, אבל הרעיון הוא, אני מעבירה את ההדרכות האלה לא כדי שהמנהלים יצאו ויגידו בשביל הכסת"ח שלנו אנחנו נעשה ככה, אני רוצה שהחשיבה תהיה שונה, החשיבה צריכה להיות לא אני אכסה את עצמי שלא תהיה נגדי תביעה מחר, החשיבה צריכה להיות – רגע, חיי אדם פה, יקרה משהו, יש כאן משפחות, ילדים, עומדים מאחורי אותו בן אדם שנפגע.

אם אתם זוכרים לפני כמה שנים, זה נורא מזכיר לי בגלל המבנה הזה פה מולנו היה קמפיין של משרד הכלכלה, משרד התמ"ת בטלוויזיה, יש איזה שיר ילדים ידוע – לאבא שלי יש סולם, מגיע הוא עד השמים – אני לא אשיר לכם, זה לא הצד החזק שלי,

מיכה גליצמן: זה היה על התקנה לעבודה בגובה.

עו"ד טלי שקד: מה זה?

מיכה גליצמן: זה היה בתקנה לעבודה בגובה.

עו"ד טלי שקד: לא, זה לא של עכשיו התקנה החדשה, של אז.

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

(מדברים ביחד)

לא, התקנה החדשה זה תוכנית ל...
בטיחות,

מיכה גליצמן:

נכון.

עו"ד טלי שקד:

הקודמת היתה תקנה לעבודה בגובה.

מיכה גליצמן:

לעבודה בגובה, אוקי. ואז ראו, אתה
זוכר מה היה שם בפרסומת הזאת?

עו"ד טלי שקד:

כן, ראו אותו מטפס על סולם, ואז
עברו לאתר בניה ובעצם עשו איזושהי

מיכה גליצמן:

הקבלה,

ראו, נכון, ראו שני פועלים עובדים,

עו"ד טלי שקד:

ככה ממש כמו שאנחנו רואים פה, עם

קסדה, עם קסדה על הראש, את זוכרת את זה? עמדו שניים ונשענו על

כזה מעקה, כמו שיש פה מעקות, אתם רואים את המעקלות הכחולים

האלה?

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד: נשענו, ואחד מהם נופל אחורה, עף אחורה. בסצנה הבאה ראו ילד מחזיק קסדה ביד, בעצם את הקסדה של אבא שלו שכביכול לבש דקה קודם, ואז השיר מתנגן ברגע. זו פרסומת שלדעתי נועדה לצמרר, אותי היא ממש ממש אבל צמררה, כל מה שקשור לילדים לדעתי זה מאוד מאוד מצמרר, אבל זו היתה המטרה, בשביל להעלות את המודעות של הקהל ושל המעסיקים ושל העובדים ושל בכלל החברות וארגונים – שבטיחות זה במקום הראשון. אז אם זה בעבודה בגובה ואם זה בכלל בכל מיני עבודות אחרות.

אז אם אנחנו נראה את חובות המנהלים בפסיקה, יש לנו חלוקה כזאת של כמה ראשי פרקים, שחלק מהם נכנסים אחד בתוך השני, שהנהגת שיטות עבודה בטוחות זה לאו דווקא בפן של המעשה, אני אנהיג שיטות עבודה בטוחות, זה גם בפן של המחדל, זאת אומרת אני אמנע שיטות עבודה לא בטוחות שהעובד המציא על דעת עצמו.

זאת אומרת יש מצב שהעובד כי נוח לו עכשיו אז הוא החליט שהוא מוריד את המגני אוזניים כי לא מתאים לו היום לשים אותם, אני רואה דבר כזה, אני כמובן אחתוך את זה איך שאני רואה את זה.

חיים קובלסקי: הכי טוב בניגריה, קומה אחת, והאם העובד נופל הוא נופל על הכל.

יובל אופטובסקי: הזכרת קודם את סעיף 222, רואים כאחראי כל מנהל או פקיד אחראי,

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

נכון, שותף או פקיד אחראי,

יובל אופטובסקי:

אבל גם כתוב שם בהמשך שרואים
אותו כאילו הוא עבר את העבירה

אלא אם כן מצליח להוכיח אחרת.

עו"ד טלי שקד:

שני דברים, נכון.

יובל אופטובסקי:

זה אומר שבעצם בניגוד לדין הפלילי,
שפה המדינה צריכה להוכיח, פה

המנהל צריך להוכיח שהוא עשה הכל כדי למנוע.

עו"ד טלי שקד:

נכון.

יובל אופטובסקי:

זאת אומרת הוא לא צריך להיות
פאסיבי, הוא חייב להיות אקטיבי.

עו"ד טלי שקד:

נכון.

יובל אופטובסקי:

זאת אומרת כל מה שדיברת עכשיו –
המנהל צריך להוכיח שהוא עשה את

זה כדי למנוע.

(מדברים ביחד)

עו"ד טלי שקד:

התקנה,

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

- נחום אסד: וזה היה ... משפטים אחורה.
- עו"ד טלי שקד: נכון.
- יובל אופטובסקי: אבל זה החוק קובע.
- עו"ד טלי שקד: נכון.
- יובל אופטובסקי: זה לא רק בפסיקות, זה קובע החוק.
- עו"ד טלי שקד: התקנה, אתה צודק, סעיף 222 אומר שנראה אותו כאחראי ובלבד שיוכיח שני דברים: אחד – שהעבירה נעברה שלא בידיעתו, שניים – שהוא נקט בכל האמצעים הסבירים,
- שלמה קלדרון: כן, בדיוק.
- עו"ד טלי שקד: נכון? אני מצטטת מדויק.
- יובל אופטובסקי: נכון.
- עו"ד טלי שקד: נקט בכל האמצעים הסבירים למניעת העבירה, נכון.

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

השאלה לאן זה מגיע ואיך זה מגיע,
מפני שכשאת לוקחת לא מוסך, אלא

ולדי מורג:

מערכת יצור כזאת ואחרת,

כן,

עו"ד טלי שקד:

שיש בה מנהלים זוטרים, יש מנהלים
ביניים, יש מנכ"ל, באיזה צורה, עד
איפה האחריות הזאת מגיעה? להערכתך המדינה חייבת להטיל את הכל

ולדי מורג:

על המנכ"ל,

המנכ"ל אחראי.

חבר:

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

גם הממונה על הבטיחות יכול להיות
אשם.

חבר:

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

שניה, שניה, לא, לא,

חבר:

יכול להיות, אבל המנכ"ל, המנכ"ל אף
פעם לא מגיע,

ולדי מורג:

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

- ולדי מורג: אני חייתי את זה, מכיר את זה טוב.
- יובל אופטובסקי: יש תקנה חדשה היום,
- עו"ד טלי שקד: אני אדבר על התקנה,
- יובל אופטובסקי: שניה, שניה, תן לי,
- עו"ד טלי שקד: אני אדבר על התקנה.
- יובל אופטובסקי: אני אענה לך.
- ולדי מורג: הבעיה היא שכאשר הדברים האלה מגיעים בסה"כ מקבלים נייר או ממנהל היצור או מהדרג השני, מקבלים שהכל בסדר, וזה בעייתי בצורה בלתי רגילה מפני ש-
- עו"ד טלי שקד: נכון.
- נחום אסד: אבל המנכ"ל לא נמצא בכל מקום, ובדרך יש עוד כמה מנהלים.
- (חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)
- שלמה קלדרון: הוא אחראי ראשי.

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

נכון.

עו"ד טלי שקד:

תתאר לך שהמנכ"ל העביר את כל
האינפורמציה ואת ההדרכות ונתן את

נחום אסד:

כל האמצעים,

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

חבר'ה, חבר'ה, אפשר רגע משפט
אחד? אני פשוט צריך ללכת.

נחום אסד:

אבל האחריות היא שלו.

ולדי מורג:

אחריות כן, אבל מבחינת ביהמ"ש
הוא לא ישא בכל הנטל אם הוא יוכיח

חבר:

אחרת.

חבר'ה, מאחר ואנחנו, הישיבה הזאת
היא מאוד מעניינת והחומר מאוד

נחום אסד:

מעניין, וזה בהמשך לישיבה הקודמת, יש פה פרוטוקול, על מנת שהכל
יופיע בפרוטוקול בצורה מסודרת פשוט תדברו אחד – אחד גם אם
אתם מתפרצים. לעניין,

(מדברים ביחד)

סליחה, רק, רק מילה אחת,

משה פרנקל, יו"ר:

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

נחום אסד:

זה בדיוק מה שביקשתי.

משה פרנקל, יו"ר:

בפעם הבאה אנחנו נשב פה ונדון על

כל הנושאים האלה, אני אוציא את זה

מההקלטה ונדבר בינינו, תהיה שיחה חופשית שתגידו.

אני הייתי מפקד יחידת פיקוח אמצעי לחימה בצה"ל,

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

שלמה קלדרון:

חמשה עליכ.

משה פרנקל, יו"ר:

ושמה זה נושא חומרי נפץ היה בצורה

בלתי רגילה, זאת אומרת המון המון

דברים שזה,

(מדברים ביחד)

חבר:

פה זה אחרי הבחירות או לפני

בחירות?

משה פרנקל, יו"ר:

אין פשרות. אין פשרות.

יובל אופטובסקי:

אני יכול רק להתייחס למשהו אחד,

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

- אין פשרות שתדעו לכם. משה פרנקל, יו"ר:
- אני יכול להתייחס למשהו אחד? יובל אופטובסקי:
- אפילו שניים. חבר:
- זה כמו חומר נפץ. משה פרנקל, יו"ר:
- שניה, שניה, רגע, להתייחס, יובל אופטובסקי:
- פעם אחת לא יהיה. משה פרנקל, יו"ר:
- להתייחס רק למשהו אחד, נושא של יובל אופטובסקי:
אחריות מנכ"ל. יצאה עכשיו תקנה
חדשה תוכנית ל...
- (חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)
- הנושא הזה חשוב. חבר:
- בתקנה החדשה, ה-, יובל אופטובסקי:
- טוב, זה, זה, משה פרנקל, יו"ר:
- (חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

יובל אופטובסקי: המנכ"ל חותם על התוכנית הזאת, הוא חייב. המנכ"ל חותם על התוכנית,

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

נחום אסד: אני יכול להגיד לך משהו?

חבר: שמוגשת על ידי ממונה בטיחות.

נחום אסד: שני דברים: אחד – לא נתת לי להשלים את המשפט,

שלמה קלדרון: כל הכבוד לך.

נחום אסד: יכולתי לעצור אתכם, אבל נתתי לכם לזרום. לגבי התקנה הזאת, אבל אתה חייב להגיד את זה פה ליד כולם, שהיא לא מתייחסת לכל מקום עבודה, אלא יש גם גודל ומספר,

(מדברים ביחד)

יובל אופטובסקי: זאת השאלה שרציתי לשאול בהתחלה.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

נחום אסד: שניה אחת, רגע, אין מה לשאול, זאת תקנה.

(מדברים ביחד)

יובל אופטובסקי: לא, שניה, שניה, כי,

נחום אסד: עוד פעם אתה לא מפסיק. תקשיב. אז יש בתקנה הזאת כללים, הכללים לא חלים על כולם, החוק חל על כולם, לא חשוב מאיזה גודל ומספר, אבל לגבי תוכנית בטיחות, דיברנו על זה במקרה בהרצאה הקודמת שהיה פה נציג של מחוז ת"א ודן והתייחסנו לזה, ואתם מוזמנים קבוע לישיבה הזאת שמדברת על נושא בטיחות, ושם יודעים איפה זה נעצר, איפה זה מתחיל ואיפה זה נעצר.

אני אתכם הסליחה אני פשוט חייב לנסוע, אם לא, הייתי נשאר וכמה שצריך.

ולדי, זה כמו אצלנו, גם פה בבניין הזה, זה לא חשוב, יכול להיות שהממונה על הבטיחות הוציא את ההנחיות הכי טובות שיש ווידא שכל המנהלים קראו, הבינו וחתמו, ויכול להיות שאיזשהו מנהל בעודו קצת מרחף, או אחד מהזוטרים כלפי מטה, לכן זה לא יכול לעצור, זה חייב לעצור במקום שבו הופר החוק ולא חשוב מי, ככה לדעתי זה צריך להיות, ואם אני לא טועה גם כך הסביר את זה ביהמ"ש.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

נחום, אצלי נפלו ארבעה אנשים
ששברו, אחד רגליים, השני ידיים,

ולדי מורג:

ולדי, אתה רוצה שכולם יבואו
להאשים אותך כמנכ"ל? אתה היית

נחום אסד:

מנכ"ל מפעל,

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

בוא, ולדי, בוא נראה דוגמאות,

משה פרנקל, יו"ר:

ולדי היה מנכ"ל מפעל, הוא עדיין
מנהל, והוא איש שמתעסק בזה ולכן

נחום אסד:

חשוב לו לשמוע את זה.

רגע, גם היום.

חבר:

אז הנה ולדי, אני מראה לך כמה
דוגמאות מפסיקה מולך בדיוק בשניות

עו"ד טלי שקד:

אלה, פס"ד,

מה קורה עם צד ג'?

מיכה גליצמן:

מה זה?

עו"ד טלי שקד:

צד ג'.

מיכה גליצמן:

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

- ש-? עו"ד טלי שקד:
- מיכה גליצמן: חברה, מנכ"ל שוכר שרותי חברה
חיצונית,
- עו"ד טלי שקד: אז זה קבלנים, בהמשך.
- שלמה קלדרון: מיקור חוץ. מיקור חוץ.
- עו"ד טלי שקד: קבלנים. קבלני חוץ בהמשך, תיכף.
- נחום אסד: אל תוותרו לה, תשארו עד שש.
- שלמה קלדרון: לא נוותר.
- נחום אסד: כי היא מרצה טובה.
- שלמה קלדרון: נחום, לא נוותר.
- נחום אסד: חומר מעניין, תשארו, ממילא משלם
לכם החזר הוצאות.

(חילופי דברים בין הנוכחים, מדברים ביחד)

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

בואו נראה, תסתכלו, מה שאתם רואים כאן, שוב, הכל פס"ד אמיתיים כמובן. בספטמבר 2011 היתה תאונת עבודה באיזשהו מפעל אלומיניום, קטיעת ארבע אצבעות זו היתה התוצאה. הוגשו כתבי אישום, אנחנו שימו לב בצד הפלילי, לא באזרחי. הוגשו כתבי אישום כנגד מי? כנגד החברה עצמה, הנה ולדי אנחנו רואים, החברה עצמה, מנהל החברה ומנהל היצור, שימו לב מה היו האישומים, שהמכונה לא גודרה לבטח, לפי פקודת הבטיחות לעבודה המכונה היתה אמורה להיות ממוגנת, ושהעובד עצמו לא הודרך.

שימו לב מה היה גזר הדין, שהוא לא מזמן יחסית, 12 בנובמבר 2013, קצת יותר משנה. כספים – שימו לב שמנהל היצור מכיסו, סה"כ זה סוג של פועל, בסדר, זה מנהל, אבל צריך להוציא 10,000 שקלים.

עכשיו שימו לב, בפן הפנימי, פוליסת ביטוח, חבות מעבידים או חבות מנהלים או אחריות דירקטורים שמבטחת מנהלים בחברה היא רק בצד האזרחי, אסור לחברה לשאת בקנס בפן הפלילי, בקנס שמוטל בפן הפלילי על המנהל, אסור, אסור לה לפי חוק.

אז מכיסו.

חבר:

מכיסו האישי, לכן אנחנו רואים דוגמה שכזאת. נמשיך ונראה עוד כמה

עו"ד טלי שקד:

דוגמאות, אני בכוונה, את הדברים האלה כבר דיברנו.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

אה, עוד משהו, נקודה מאוד חשובה שאני רוצה שנראה בשקף הזה, שימו לב, יש הבדל גדול אם מדובר על תאונה שהתרחשה, נכון, לא נזלזל, תאונה שבאמת בטח אם התוצאה שלה היא אסון קטלני, אבל יש הבדל בין אם זה תאונה שהתרחשה פעם אחת, לבין שמוכח בביהמ"ש שבחברה הספציפית הזאת שם ארעה התאונה מקרים כאלה כבר קרו כמה פעמים קודם. לא נגמר בתאונה, זאת אומרת נגמר בכמעט תאונה.

יבוא אליך בימ"ש, איך קוראים לך?

יורם ששון:

יורם.

עו"ד טלי שקד:

יורם? יבוא אלך בימ"ש יורם, השופט, ויגיד לך – אדון מנהל יורם, תגיד לי רגע, אני מהנסיבות ועדויות וכל מה ש- הניירת שמולי כאן, אני השופטת, רואה שכבר היה לכם מקרים כאלה אצלכם, מה עשיתם בשביל למנוע את המקרים?

שלמה קלדרון:

הו.

עו"ד טלי שקד:

למה זה קרה? הרי אתם כבר הייתם מוכנים, כבר ידעתם, כבר יכולתם לצפות, זה עניין של הצפיות, מבחינת פקודת הנזיקין יכולת לצפות את זה, מה עשית כדי למנוע?

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

כאן זה מתקשר קצת לתקנה לתוכנית ניהול בטיחות החדשה שדיברנו קודם, אבל מה עשית כדי למנוע? זאת אומרת הפקת לקחים מתאונות קודמות וניתוח מקרה של כמעט תאונה שזה ביחד, אומר בימ"ש – אל תהיה שאנן, אם קרה כזה דבר תוציא דו"ח, תסביר מה קרה, איך קרה, כדי שהמקרה הזה לא יקרה שוב.

לכן אם אני רואה שמקרה כזה קרה שוב כנראה שעוד יותר מבחינת הרשלנות, מבחינת בימ"ש, זו כמובן אחריות הרבה הרבה יותר קשה.

אמרנו לא להעלים עין, עובד שמתנהג בצורה לא בטיחותית ואני עובר לידו ורואה את זה כי לא בא לי להעיר לו, סתם, עובד כזה נודניק, לא בא לי, אין דבר כזה. כי בדיוק העובד הזה ייפגע ואז מה אני אגיד, למה לא הערתי לו? אז לא להעלים עין, ולהנהיג שיטות עבודה בטוחות.

כששיטת עבודה לא בטוחה הופכת כבר לנורמה, זאת אומרת עובדים בצורה לא בטיחותית וזה כבר ככה, חודש, חודשיים, שלושה, שנה, שנתיים, זה כבר נורמה, זאת צורת העבודה. ברור שיש אחריות למנהל וכאן אחריות היא רבתי מבחינת ביהמ"ש.

ושימו לב לדוגמה נוספת, לפני כשנתיים היה איזשהו מרכול בירושלים שהיתה שם תאונת עבודה קטלנית. מישהו פה עובד, עבד עם מלגזות?

עובדים.

חבר:

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

עו"ד טלי שקד: עובדים, מלגזות. איך עובדים על מלגזות? סל הרמה, אני לא מומחית למלגזות אבל את הדבר הזה אני יודעת.

יצחק בנימין: יש אמצעים.

עו"ד טלי שקד: נכון, יש אמצעים, הרמה, מלגזה. כאן במרכול הזה השיטה היתה להרים את העובד על שיני המלגזה. הוא עמד על שיני המלגזה, עכשיו לא יום יומי-, לא פעם אחת, זה קרה בתקופה ממושכת. יום אחד הוא נפל ונהרג. הוגשו שם כתבי אישום כנגד מי? שימו לב, כנגד המנהל, הבעלים, הבעלים של המרכול, הנה, ולדי, זה בשבילך, הבעלים, המנהל עצמו,

חיים קובלסקי: כנגד הקלרקיסט שבכלל הרים אותו.

עו"ד טלי שקד: דווקא לא. וכנגד,

חיים קובלסקי: אז זה טעות.

עו"ד טלי שקד: אוקי, זה בימ"ש.

שלמה קלדרון: מסוכן.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

וכנגד שני מנהלי עבודה שהם בעצם שכירים של אותו בעלים, כן? של אותו זה. מה היו האישומים? שימו לב, הוא רשם, המנהל, בגרימת מוות ברשלנות, הם הואשמו בהריגה. הריגה זה דרגה שהיא כמובן יותר חמורה מבחינת החומרה שלה, הפלילית, מגרימת מוות ברשלנות, היא יכולה להיות עד מאסר של גם 20 שנה וגרימת מוות ברשלנות היא בדרך כלל עד 3 שנות מאסר.

מה היו הטענות כלפיהם? אמרו אתה המנהל, הבעלים, ידעת, זה רשום לכם הכל, שזה שגרת בטיחות לקויה, ושתקת. למה? מה אמרנו בפסה"ד ההוא שיצא לא מזמן, עכשיו שהראיתי לכם מה אמרנו? טעמים של יעילות, חיסכון, עצימת עיניים, עיגול פינות, כל הטעמים האלה, והם שני החבר'ה,

חבר: שיקול כלכלי.

עו"ד טלי שקד:

כן, שיקול כלכלי בעיקר. ושני החבר'ה האלה הואשמו בהריגה כשמה שאומר שם בימ"ש, הם התוו את השיטה, הם המציאו את השיטה הפסולה הזאת. לא רק זה, חודשיים קודם הם עברו השתלמות על מלגזות איך עובדים. ברור לכם שבהשתלמות שאיך עובדים לא מסבירים שזו שיטת העבודה.

שימו לב מה הם קיבלו בביהמ"ש, מנהל החברה קיבל 5 חודשי מאסר בפועל והוא ריצה את זה בעבודות שירות.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

עבודות שירות זה שאתה אסיר לכל
דבר ועניין בפיקוח של קצין מבחן
אבל אתה לא יושב בכלא, אתה יושב בבית שלך אבל אתה עובד ב-,

מיכאל כוכבי:

מתחייב ל- X שעות למען הציבור.

עו"ד טלי שקד:

מתחייב למען הציבור באיזשהו מפעל,
בית אבות, לא יודעת מה, ומנהלי
עבודה הם כן ישבו מאחורי סורג ובריח, 10 חודשי מאסר בפועל.

מיכאל כוכבי:

למה,

עו"ד טלי שקד:

ביהמ"ש החליט במקרה הספציפי הזה,
אני, אתה יודע, כשאני מראה את
פסה"ד הזה אומרים לי תמיד הש"ג אשם. במקרה הזה זה לא הש"ג
אשם כי כאן באמת אנחנו רואים שהם אלה שהמציאו את שיטת
העבודה. נכון שיש לו אחריות למנהל, ועובדה היא שהוא הואשם גם,
אבל אני לא יודעת להגיד לך ספציפית למה הוא ולא הם, אבל מה
שרציתי להראות שמדובר על שיטת עבודה לא בטוחה שכבר הפכה
לנורמה, לחלק משיטת העבודה.

חיים קובלסקי:

יכול להיות שהמנהל גם היה
קלרקיסט, גם זה יכול להיות.

עו"ד טלי שקד:

גם יכול להיות. זה נדלג, כי זה עוד
פס"ד שקשור למלגזות.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

הנה, כאן דווקא זה הנושא שלא נקטו אמצעים סבירים למניעת העבירה, וגם כאן היתה כמובן, הוטלה אחריות. השאלה היא עד מתי יש לי חובת זהירות כמנהל כלפי העובד, על כל פעולת יום יום, כל פעולה אלמנטרית פשוטה, על כל הפעולות, אני צריך להסביר לעובד, אני רוצה שעובד עכשיו יטאטא פה את הרצפה, אני צריך להסביר לו איך מחזיקים מטאטא ביד? מה אני צריך לעשות?

אז שימו לב מה אומרים פסקי הדין. רשאי מעביד להביא בחשבון את ידיעת העובדים על דבר קיומם של סיכונים מסוימים הכרוכים בעבודה. מתי? כל זמן שאלה סיכונים בסיסיים ומובנים בעבודה שלא דורשת מיומנות מקצועית.

אומר בימ"ש אני מרשה לך, המעסיק, להניח שגם אם העובד לא גמר אתמול פרופסורה בייל בארה"ב והוא לא איזה גאון הדור ופרופסור אבל מדברים בסיסיים שצריך להיזהר מהם, אם זה מכונה שיש בה סכינים ברור שלא דוחפים יד פנימה בשביל לשחרר איזה חוט שנתקע ולפני כן שמים אותה על מצב ניוטרל או דומם לגמרי.

ולדי מורג:

גם הוא חייב לשים שילוט.

עו"ד טלי שקד:

זה ברור. והוא צריך לקבל הדרכה והכל.

שלמה קלדרון:

זה ברור. זה מראש.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

אני מדברת שבימ"ש גם,

שלמה קלדרון:

האדם הסביר צריך להבין שזה סכנה.

עו"ד טלי שקד:

בדיוק. בימ"ש גם מתיר לך כמעסיק להניח שבסיכון סביר אתה לא חייב להזהיר את העובד. אם מדובר על סיכון שהוא לא סביר ועבודה שדורשת מיומנות מקצועית, כמובן שיש כאן חובה הרבה יותר גדולה. וכאן מקודם מי שאל פה על קבלנים חיצוניים?

חבר:

הוא יצא.

עו"ד טלי שקד:

הוא יצא רגע, אוקי. אז יש לנו הבדל בין קבלנים חיצוניים או ספקים חיצוניים שמגיעים אלינו למפעל, לחברה או לארגון לבין עובד רגיל. עובד רגיל החובה שלנו היא מוגברת, זה ברור לנו, כלפי העובד. השאלה אם יש לי כמנהל אחריות כלפי הקבלן החיצוני כמו אותה חובה שיש לי כלפי העובד שלי.

מצד אחד, אני כבר עונה. מצד אחד יש חובה כללית כתופס המקום. אני מחזיק המקום, מחזיק המקרקעין, יש לי חובה כלפי כל מי שנכנס. הבניין הזה מבנה של ההסתדרות, לצורך הדוגמה, היא מחזיקה את המקום, היא הבעלים של המקום, יש לה אחריות כלפי כל מי שנכנס בפתחו של המקום, בין אם זה העובדים של המקום, בין אם אני פה אורחת במקום, בסדר? יש אחריות.

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

השאלה היא האם יש אחריות כלפי קבלן שמגיע ובתור אחד שלקחתי לבצע עבודה מסוימת אומר בימ"ש קודם כל יש את הנושא של אחריות שילוחית. מה זה שילוחית? לעתים המנהל מואשם לא בגלל שהוא עשה הרי את העבודה. רוב הפעמים זה לא הוא עשה את העבודה הלקויה העובד שלו עשה את העבודה הרשלנית. אבל אני שלחתי את העובד לבצע את העבודה, אז אני, יאשימו אותי לא באחריות ישירה, אין לי אחריות ישירה למפגע, יש לי אחריות שילוחית. אני השולחת, אתה השלוח. אני כנראה אולי הדרכת אתך לא נכון, לכן ביצעת עבודה לקויה, לכן נגרם מה שנגרם.

לגבי קבלן, ההלכה המשפטית אומרת שאין אחריות שילוחית למעשיו הרשלניים של הקבלן, אבל יש לזה חריגים, מה זה אומר?

מיכאל כוכבי: צריך לוודא אבל שהוא יודע את ה-,

עו"ד טלי שקד:

זה שניה, עוד שניה נדבר. אבל יש לזה חריגים. אישור פעולה רשלנית של הספק או הקבלן מה זה אומר? למשל מגיע אליכם פה, מגיע אליך עכשיו פה, נגיד אתה פה ה-, לא יודעת מה, אחראי המנהל פה בחדר הזה אפילו, יש עכשיו קצר, בסדר? מזמינים לכאן חשמלאי ולא מישהו In house, חיצוני. מגיע לכאן חשמלאי ואומר לך אוקי, מיכאל, כאן השקע הזה צריך להחליף ואין לי כאן איזה שקע שהוא תו תקן והוא תקני, לא יודעת מה, אני באתי מטבריה, אני לא יכול לחזור לתל אביב, לנסוע ולחזור, אני מחר אבוא.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

עכשיו, המשמעות האופרטיבית שאני
 אבוא מחר שכרגע ההרצאה נפסקת,
 אנחנו מפסיקים פה את הדיון, כי יש פה חושך, אי אפשר לעבוד
 בחושך, נכון? ואתה אומר לו תקשיב, לא אכפת לי, תחליף עם מה שיש
 לך, סיני, לפני לא אכפת לי מה, תשים משהו, העיקר שיהיה פה אור.
 לא מעניין אותי מה. למעשה הוא עשה את הפעולה הרשלנית. הוא
 החליף משהו. אבל אתה אישרת לו לעשות את הפעולה. זאת אומרת
 כאן, אתה אמרת, תזכיר לי עוד פעם,

יובל אופטובסקי:

יובל.

עו"ד טלי שקד:

יובל, אתה אמרת קודם את הנושא
 של העובד דיברנו, על הביחד ולחוד,
 אחריות מתחלקת, גם פה, ברור שהקבלן לא יוצא מהתמונה, אבל
 אחריות כאן יש מצב שהיא תתחלק בין הקבלן לבין מזמין העבודה, כי
 הוא בעצם אישר לו לעשות עבודה שהיא לא תקנית.

השאלה היא איך אנחנו עובדים, וכאן אתה שאלת לפני שניה, מיכאל,
 איך אני עובד עם קבלן חיצוני? אז קודם כל מבחינת קבלן חיצוני יש
 לנו הצהרת בטיחות, וזה קיים, אני יודעת, כאילו לפחות כמעט ב- 99%
 מהארגונים שאני מגיעה להרצות שם אומרים לי שזה קיים.

יצחק בנימין:

אפילו כשאת מבקרת במפעל מדריכים
 אותך לפני שאת נכנסת.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

נכון. נכון. אז מה זה הצהרת בטיחות? הצהרת בטיחות זה זה, מחתימים את הקבלן שהוא התחייב לעבוד לפי הוראות הבטיחות, מה שאמרת קודם, אחראי להדריך את העובדים שלו, לספק להם ציוד מגן וכולי וכולי, יש לו את האישורים, הוא עם כל התעודות שצריך, חשמלאי מוסמך, עובד בגובה וכל הדברים האלה. יש לו את הכישורים.

בנוסף לזה, אני מתחייב שאני חייב, כמחזיק המקום, להדריך אותו, לתת לו הדרכת בטיחות ספציפית. למה? זה נכון שהוא בעבודה הספציפית שלו, נגיד הוא חשמלאי, אני לא חשמלאי. למה הזמנתי אותו? כי הרציונל, אני לא יודעת לעשות את העבודה לבד, הזמנתי חשמלאי. אז נכון שאני לא צריכה להדריך אותו איך לחבר את החוטים בדיוק במקום, כי אני לא יודעת לעשות את זה בכלל, איך אני אדריך אותו? אבל אני כן צריכה להדריך אותו נגיד אם הוא מגיע למבנה הזה אם יש כאן איזה כשל בטיחותי, אם יש כאן איזשהו משהו, להדריך אותו, להגיד לו כאן זה ככה, כאן זה ככה.

יצחק בנימין:

על הסיכונים במקום העבודה.

עו"ד טלי שקד:

על הסיכונים במקום עצמו, במקום עצמו שאני כמחזיקת מקרקעין. לסייר איתו בשטח, סיורי קבלן אתם רואים, דרישת הרשאות, לראות תעודות. שוב, תעודה של חשמלאי מוסמך, עובד בגובה וכל ה-, רישיון על מלגזה, לא יודעת מה, כל מה שצריך.

חבר:

ציוד תקני.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד: ציוד תקני, כל הדברים האלה, ביטוחים. שיהיה לנו אדם שמוסמך להפסיק את עבודת הקבלן. כל הדברים האלה חשובים מאין כמוהם.

חיים קובלסקי: נדמה לי שיש עוד דבר אחד חשוב שאת לא מציינת,

עו"ד טלי שקד: כן,

חיים קובלסקי: שאני כמעסיק גם רשאי לשלוח את כל העובדים שלי לבדיקות רפואיות.

עו"ד טלי שקד: זה סיפור אחר.

חיים קובלסקי: לדעת אם הוא שומע טוב או לא שומע טוב.

עו"ד טלי שקד: נכון.

חיים קובלסקי: שזה מאוד לא פחות בטיחותי מכל דבר אחר.

עו"ד טלי שקד: בוודאי.

עו"ד טלי שקד: אז זה,

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

חבר: יש מקצועות מסוימים שאתה חייב לשלוח.

עו"ד טלי שקד: תראה, קודם כל זה קיים בתעשייה האווירית, רק השבוע היה לי מישהו בעניין הזה,

חבר: בכל המפעלים הגדולים.

עו"ד טלי שקד: נכון. במיוחד במפעלים שעובדים ברעש או עובדים בחומרים רעילים, כל הדברים האלה, עושים בדיקות טרם. הרי יש המון המון תביעות על שמיעה, המון תביעות של עובדים שעבדו במפעלים עם רעש,

מיכאל כוכבי: טנטונים.

עו"ד טלי שקד: ואז מגישים, כן, טנטון וכל התביעות האלה. אז באמת בדברים האלה צריכים לעשות, זה אתה צודק.

מיכאל כוכבי: אתה יודע כמה עובדים התמחו בזה, מה להגיד לרופא לקבל את ה...

עו"ד טלי שקד: נכון. אמרנו קודם שהגבול שלנו כמנהלים וכמעסיקים,

18.1.2015

מיכאל כוכבי:

אתה יודע איך התגברו על זה?

עו"ד טלי שקד:

הגבול שלנו של הדרכת עובדים הוא

כמובן מוגבל באיזשהו שלב ובימ"ש

מניח שגם לנו יש את הזכות להניח שהעובד הבין את מה שהוא, את הסיכון שבעבודה שלו. וכאן אני רוצה להיכנס לנושא קצת, לנושא של אחריותו של העובד, מה שאמר יובל כבר מקודם, למעשה ההלכה המשפטית מחמירה עם המעביד ומקלה עם העובד. זה ברמה הכללית לגמרי, רמת המקרו. ברמת המיקרו זה לא תמיד עובד ככה, וכאן נכנסים לאותה מילה שאני אמרתי קודם, למושג שנקרא רשלנות תורמת.

ולפני שאני אכנס לזה, יש פה למשל, זה רק דוגמה, ששלושה סעיפים בפקודת הבטיחות בעבודה שמתייחסים לעובד, לחובות עובדים, כמו איסור מעשה העלול לסכן, אסור לך כעובד לעשות מעשה שעלול לסכן את חייך, נשמרתם לנפשותיכם. איסור לפגוע בהתקנים וחובה להשתמש בהתקנים, התקנים זה ציוד מגן. כל מיני סעיפים שמתייחסים לחבותו של העובד, כשהסנקציות לעובד הרשלן זה גם הסנקציה הפלילית, שזה העמדה לדין, הוא יכול לעמוד לדין בעצמו, ואותה סנקציה אזרחית שכאן עכשיו נכנסנו אליה כבר קודם, זה אשם תורם/רשלנות תורמת, זה אותו דבר.

ומה הכוונה? הכוונה היא נכון, יגיד ביהמ"ש, כמו שאמר יובל מקודם, אתה יכולת להיזהר, יכול להתריע, יכולת להגיד, יכולת אולי לסרב, גם לעתים זה קצת בעייתי, כי אז אני אפחד על מקום העבודה שלי.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד: זה מטה לחמי, אני אשבור את מטה לחמי, הפרנסה שלי, אני לא תמיד יכול להגיד לא אם המעסיק אומר לי.

אבל עדיין, בימ"ש יכול להתאים רשלנות תורמת. כשהרשלנות תורמת מתבטאת בכסף. זה אומר יכול לבוא בימ"ש ולהגיד אוקי, התביעה מתקבלת, היה כאן רשלנות כלפי העובד, אבל היא לא רשלנות של מאה אחוז. זאת אומרת גם לעובד היה חלק. איפה התרומה שלך בנזק שנגרם לך? אז לכן לא תקבל את מלוא הפיצוי, לדוגמה 100 אלף שקלים זה הפיצוי? תקבל 20% פחות, תקבלו 80 אלף שקלים, אני מפחית לך, מקצץ לך 20%, מנכה לך 20% על הרשלנות התורמת שלך.

מה שכן, אם תקישו בגוגל את המילה רשלנות תורמת אתם לא תראו הרבה מקרים של רשלנות תורמת של 50, 60, 70 אחוז, לא הרבה. תראו 20, 15, 30, שליש בערך, עד לכאן, לא הרבה יותר מזה, לא הרבה יותר מזה. אבל,

משה פרנקל, יו"ר: חבר'ה, אתם מפריעים.

ג'יהאד עקל: אנחנו לא מפריעים.

משה פרנקל, יו"ר: יש לכם רשלנות תורמת לבלבול של ה-,

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

אבל לא תראו הרבה רשלנות תורמת
בגובה באמת משמעותי, אבל כן תראו

עו"ד טלי שקד:

רשלנות מכרעת.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

מה זה מכרעת? זה מה שקורה
 כשהתביעה עצמה נדחית. שאומרים
 שהמעביד היה מאה אחוז בסדר ושהעובד הוא זה שהיה רשולן ואז
 התביעה תידחה. עדיין, אמרנו קודם, שמורה לו הזכות של התביעה
 כנגד המוסד לביטוח לאומי, שם אין עניין של, גם אם הוא היה רשולן.
 אבל בתביעה נגד המעביד התביעה הזאת יכולה לתפוס.

זאת אומרת יש לנו רשלנות, יש לנו תביעה שמתקבלת במלואה, שאז
 אין רשלנות של העובד, יש לנו תביעה שמתקבלת בחלקה, שאז זה
 בעצם רשלנות תורמת של העובד באחוזים שבימ"ש קובע, ויש לנו
 רשלנות מכרעת. זאת אומרת שמאה אחוז התביעה נדחית ולא
 מתקבלת.

גם כאן, כמו שאמרנו, המנהל הסביר, מבחן האדם הסביר, אותו דבר
 העובד הסביר, זאת אומרת האם עובד סביר היה דוחף יד לתוך אותה
 מכונה לפני שהיה מדומם את המנוע שלה בשביל לשחרר את החוט?
 ומבחן מידת האשמה.

(הפרעה של טלפון)

עו"ד טלי שקד:

מבחן מידת האשמה, מציבים את
 מעשיו של המעסיק מול מעשיו של
 העובד, על מי ניתן להטיל יותר אשמה, ורואים בצורה כזאת האם
 ניתן להטיל רשלנות תורמת על העובד. אז אם נסכם את הפרק הזה,
 משה כאן בצד אומר לי יש לך 10 דקות אז אנחנו נזדרזה.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

אז יש לנו בקרה ופיקוח, סיורים
 בשטח העבודה ואי העלמת עין
 מהפרת כללי בטיחות, זה הסיכום של הפרק הזה. החלק האחרון שנדבר
 עליו ממש ממש בקצרה זה מה שיובל הזכיר, זה תקנות, כולם יודעים
 על מה מדובר או רק יובל?

שלמה קלדרון:

ניהול סיכונים.

עו"ד טלי שקד:

נכון.

שלמה קלדרון:

חשוב מאוד.

עו"ד טלי שקד:

עכשיו, בוא נעשה סדר בדברים.
 תכנית בטיחות תמיד היתה, בסדר?
 לרוב, במפעלים, חברות שכיבדו את עצמם, תמיד עשו איזושהי תכנית
 בטיחות, כל ארגון. אבל לפני כשנה ומחצה, בפברואר 2013 התקין
 משרד התמ"ת, משרד הכלכלה, תקנה שנקראת תקנת ארגון הפיקוח על
 עבודה (תכנית לניהול בטיחות).

איך זה היה נראה קודם? תכנית בטיחות, עכשיו זה תכנית לניהול
 הבטיחות. מה השוני? השוני הוא החידוש בעצם, זה ניהול סיכונים,
 אפקט המניעה. אני מראש אכין תכנית לניהול סיכונים, ארשום בה את
 מרבית הסיכונים האפשריים, אם לא את כולם, עדיף כמובן את כולם,
 ובכך אני אמנע תאונה אפשרית עתידית, אשתדל למנוע.

עכשיו אני תמיד אומרת את זה שזה יומרני,

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

ולדי מורג:

זה נוגע גם לפיננסים.

עו"ד טלי שקד:

אני תמיד אומרת שזה יומרני מדי
להגיד שזה ימנע, שהתכנית, היא לא

תמנע, אבל היא תמזער. המטרה שלנו היא לפחות למזער.

יובל אופטובסקי:

היא אמורה להיות פרואקטיבית.

עו"ד טלי שקד:

בדיוק. תכנית פרואקטיבית, למנוע
מראש, שבתקנה עצמה רשום בגוף

התקנה מה המטרות שלה. בסעיף ההתחלתי שלה רשום מניעת תאונות
ומחלות מקצוע, צמצום סיכונים ועמידה בדרישות החוק. ושימו לב, זה
מה שיובל אתה הזכרת את זה קודם, איפה המנהל פה בתמונה עם
התקנה הזו? מה זה חשוב בכלל אם מנהלים תקנה הזאת?

דרך אגב? יש הדרכה ספציפית למנהלים, לא כזו מורחבת כמו שאתם
קיבלתם פה היום, של שעה, משהו כזה, קצת פחות, שמתייחס רק
לתקנה החדשה. למשל עכשיו בחוגלה העברתי 4 מפגשים ל- 4 קבוצות
של מנהלים רק על התקנה. רצו לדעת מה קורה, איפה האחריות שלהם
בנושא של התקנה החדשה.

אז שימו לב, תקנה 3 אומרת האחריות למילוי אחר הוראות תקנות
אלה תחול על המחזיק במקום העבודה. מיהו מחזיק? מיהו מחזיק
שמוגדר שם? שימו לב, בעל המפעל או תופס המפעל, זו ההגדרה של
החוק, והמנהל בפועל במקום העבודה. ומה אומר, מה החובות של
המחזיק? שימו לב כמה חובות יש למחזיק לפי התקנה החדשה.

עו"ד טלי שקד: תסתכלו, לוודא הכנת התכנית, לאפשר גישה, לאשר בחתימתו פיקוח על ניהול, הקצאת משאבים. כל מה שאנחנו רואים פה בעצם מלמד אותנו שהמטרה של המחוקק היתה יותר לערב את המנהל בנושא של בטיחות. ואם לפני כן המנהל אמר אוקי, אז יש לי אנשי בטיחות פה במפעל, ממונה בטיחות, אנשי בטיחות, אני לא מתעסק בבטיחות, עכשיו זה גם לא חתימה בלנקו.

פעם היה מנהל יכול להגיד עוד מסמך שהביאו לי לחתום עליו, אז זה כבר לא, כי הרעיון הוא שאני צריך לוודא את הכנת התכנית. אני מעורב בהגדרת הסיכונים. בתכנית הזו צריך להגדיר מהו סיכון רגיל, סיכון קביל, אנחנו לא ניכנס לזה כי זה הרצאה בפני עצמה. אבל אני אמור לפקח על הסיכונים, להקצות משאבים.

והחתימה שהיא החלק המרכזי פה, מי שחותם, שימו לב, לפי תקנה 3.4 על התכנית זה המחזיק עצמו יאשר את התכנית בחתימתו וממונה הבטיחות. התכנית תוכן בתיאום עמו והוא יאשר בחתימתו. זאת אומרת יש לנו בין שניים לשלושה חותמים. אם זה ממונה בטיחות שהוא in house, פנימי, הוא חותם, ואם זה יש חברות למשל רשות שדות התעופה שלקחה ממונה בטיחות חיצוני שיכין את התכנית.

אז למשל חותם גם חיצוני, גם ממונה הבטיחות הפנימי וגם המנהל, המנהל, המנכ"ל חותם על התכנית. החתימה הזו למעשה המשמעות שלה, התכנית לניהול בטיחות אני חתמתי, אני התחייבתי למעשה שאני לוקח אחריות.

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:

עכשיו, התכנית הזאתי היא חדשה, היא ממש באוגוסט האחרון כל החברות מעל 50 עובדים היו צריכים להגיש אותה. אז היא עוד לא נבחנה בראייה של ביהמ"ש, כי עוד לא עובד הגיע לבימ"ש ואמר בגלל שלא היתה כאן תכנית וכולי וכולי אז לא מילאו את התקנה בגלל זה נפגעת, כי זה עוד באמת חדש.

אבל אם נסתכל בראייה עתידית של עוד שנתיים, שלוש, ארבע, חמש, זה נכנס הרי לבדיוק לאותם תחומים שאנחנו דיברנו עליהם כל הזמן, יבוא בימ"ש אליך, מיכאל, ויגיד לך- תגיד לי, עשו אצלכם תכנית לניהול בטיחות? אתם מחויבים. ואז מה אתה תגיד? כן, כן, עשו. ואז זה שתי אפשרויות, או שאתה תגיד לא עשו, לא עשינו, ואז בכלל אם החברה לא עשתה היא מפרה חוק, כי החוק היום מחייב לעשות. זה כבר לא יעד, זה נורמה.

או שאתה באמת תכין תכנית, החברה תכין תכנית אבל בוא נגיד היא לא התייחסה לכל הסיכונים או למרבית הסיכונים או נגיד זה חברה שעובדים בה הרבה בעבודה ב-, חברה בנייה. חברה בנייה לא יעלה על הדעת שבתכנית לניהול סיכונים לא יהיה סיכון של עבודה בגובה. נכון? זה לא הגיוני, זה ברור שזה יקרה גם, כן?

אז אם יבוא עובד שייפגע ויבוא בימ"ש ויבדוק את התכנית הזאת ויראה שאין שם התייחסות לעבודה בגובה יבוא ויגיד זה רשלנות ושוב ניכנס לכל הסוגיה של רשלנות שדיברנו עד עכשיו. המנהל הסביר, כן סביר, לא סביר, כל הדברים האלה.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד: אז נסכם ונאמר שמנהל זה לא רק טייטל, מנהל זה שם מחייב. זה שיש לנו ממונה בטיחות בארגון זה נכון, ממונה הבטיחות יכול להיות בשרשרת בטח בפן הפלילי עם כולם ביחד, עם כולם ביחד הוא יכול להיות בפנים, אבל עדיין המנהל שלא יחשוב שהוא פטור מאחריות ברגע שיש אנשי בטיחות במפעל, בין אם זה ממונה, בין אם זה מחלקת בטיחות, בין אם זה,

מיכאל כוכבי: ... תכנית לסיכונים, לא יכלה להשאיר אותה באל על. היא היתה צריכה להיות ביחד איתה.

עו"ד טלי שקד: נכון, נכון. אז אם אנחנו נסכם בסכמה באמת המסכמת שלנו היום, ניהול סיכונים נכון, אנחנו צריכים קודם כל לתת דוגמה אישית. קודם כל דוגמה אישית לעובדים, כמו לילדים שלנו, אנחנו ננהג בצורה בטיחותית, העובדים יבינו את זה יותר. הבנה מול הטמעה, זה בנושא של הדרכות עובדים אולי. פיקוח ובקרה וסיורי שטח בין עם העובדים שלנו לסייר בשטח ובין עם קבלנים חיצוניים.

תרבות ארגונית, כל הארגון יפעל בצורה כזאת, זה תמיד הדברים ייראו יותר טוב, ופנייה לגורמי מטה. אנחנו, זה אומר כלפי מנהלים שאני שומעת בהדרכות שאני מעבירה, אבל טלי הידיים שלי לפעמים קשורות. אני מנהל, כבולות, אני מנהל פה, אבל יש עוד שלושה מנהלים מעלי, אז אני התרעתי ואמרתי והודעתי אבל, אז אני אומרת ההתרעתי והודעתי, קודם כל בכתב.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

שלמה קלדרון:

זה לא מספיק.

עו"ד טלי שקד:

בכתב, קודם כל בכתב. זה נכון אבל עדיין איך אמר יובל? אתה צריך להראות שנקטת, זה מה שאומר החוק, בכל האמצעים. אז אם אני לפחות מראה שאני מנהלת שיש עוד שניים מעלי, אני התרעתי במיילים, בפקסים, והפצתי בתפוצת נאט"ו ואמרתי יש כאן בעיה, אל תתעלמו מזה, לפחות אני אראה שאני עשיתי כל מה שאני יכול, כי יש דברים שגם אני כבול.

אז בצורה שכזאתי אני מאמינה שהדברים, שוב, לא נצליח למנוע תאונות לגמרי, אין מה לעשות, בואו נהיה אמיתיים. אבל ננסה למזער אותם.

יצחק בנימין:

שאלה, מה קורה עם חברות שמפריטות את הנושא של הביטוח

לחברות חיצוניות?

עו"ד טלי שקד:

לממונה בטיחות חיצוני?

יצחק בנימין:

כן.

עו"ד טלי שקד:

זה מה שאמרתי, אמרתי כבר קודם, ממונה בטיחות חיצוני יש לו אחריות בוודאי, אין ספק. אבל כמו בפסה"ד שסיפרתי על הביטוח הלאומי, שסיפרתי בהתחלה,

18.1.2015

יצחק בנימין:

ביטוח לאומי זה בסדר.

עו"ד טלי שקד:

לא, לא, זה לא קשור. זה אותו דבר.
 זה אותו דבר. יבוא המעביד, תראה,
 היו מספיק תביעות גם שלא קשורות לביטוח לאומי. אני אישית
 טיפלתי בתביעות, אני אישית כמה וכמה פעמים טיפלתי בתביעות של
 מעסיקים, דווקא אני לרוב מייצגת עובדים, אבל של מעסיקים שפנו
 אלי ש-, לא מעסיקים, ממונים על בטיחות אני מייצגת, שהוגשה נגדם,
 זה נקרא הודעת צד ג'.

מה זה אומר? עובד תובע את המעביד שלו, שהוא נפגע בתאונת
 עבודה, הוא תובע את המעביד שלו, בגלל כל הדברים שדיברנו עד
 עכשיו. בא המעביד, זה לא המעביד אישית, זה חברת הביטוח של
 המעביד כמובן, מחפשת על מי אני יכולה עכשיו להפיל את התיק,
 עכשיו אם זה ממונה בטיחות פנימי, שכיר של החברה, היא לא יכולה
 לעשות כלום.

אבל אם החברה לקחה חברה חיצונית שתיתן שירותים של ממונה
 הבטיחות, כמו שהיה פה עם ביטוח לאומי, נורא נחמד, מגישים תביעה
 כנגד ממונה הבטיחות החיצוני, אומרים יש כאן בעיה בטיחותית,
 עובד נפגע, אז אתה אשם כי אתה אחראי לבטיחות, אני שכרתי את
 השירותים שלך שתיתן לי ייעוץ כמו שצריך. לא נתת ייעוץ? כנראה
 שהעובד הזה נפגע בגלל שלא נתת ייעוץ טוב.

ישיבת ועדת בטיחות

18.1.2015

עו"ד טלי שקד:
 התביעות האלה לעתים מתקבלות,
 לעתים נדחות, לעתים, וזה הרוב,
 ובוא נהיה אמיתיים, זה הרוב, בבימ"ש היום בתימ"ש נוטים מאוד
 ללחוץ על פשרות. ואנחנו מגיעים לבימ"ש, בדיון הראשון כבר, השופט
 עוד לא מכיר את התיק, הוא עוד לא יודע מה, מי, מו, ישר, נו, אולי
 תחלקו ביניכם, אז זה ישלם ככה,

חבר: גישור, גישור.

עו"ד טלי שקד:
 זה ישלם ככה וזה ישלם ככה ונלך
 לגישור, נעשה כל מיני שיטות על
 מנת,

משה פרנקל, יו"ר:
 חבר'ה, שאלות. אין שאלות, יש
 שאלות, כולם הבינו.

(מדברים ביחד)

זיאד מרג'י:
 אף פעם לא נותנים את הזמן שלנו.
 גם אסור לשאול באמצע ובסו, צריך
 לתת את הזמן.

עו"ד טלי שקד:
 תודה רבה על ההקשבה, שיהיה לכם
 בהצלחה.

ולדי מורג: היית מצוינת.

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

יש עוד מישהו שרוצה לשאול שאלה?

משה פרנקל, יו"ר:

(מדברים ביחד)

תמה ישיבת היום

18.1.2015

ישיבת ועדת בטיחות

החלטות שנתקבלו בישיבת
ועדת בטיחות של בינ"ה
בישיבתה בתאריך 18 בינואר 2015

1. הרצאת אורח - עו"ד טלי שקד - עו"ד מטעם המוסד
לבטיחות וגהות בנושא- ההשלכות המשפטיות על חוקי
העבודה ותאונות עבודה
(סעיף 1 בסדר היום)

עו"ד טלי שקד, עו"ד מטעם המוסד לבטיחות וגהות, סקרה את נושא ההשלכות המשפטיות על חוקי העבודה ותאונות עבודה, תוך כדי מענה והתייחסות לשאלות חברי הועדה.